

บทที่ 5

สรุป

นับแต่คณะราษฎรได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ก็ได้จัดตั้งคณะกรรมการราษฎรขึ้นเปรียบเสมือนคณะรัฐมนตรีในปัจจุบัน เพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์ของประเทศและดำเนินการปกครองประเทศตามระบอบรัฐธรรมนูญโดยมีพระยามโนปกรณนิติธาดาเป็นประธานคณะกรรมการราษฎรและด้วยเหตุที่พระยามโนปกรณนิติธาดามีได้เป็นผู้อยู่ในกลุ่มคณะราษฎรมาก่อนจึงทำให้ความคิดเห็น และอุดมการณ์เกิดซัดกันขึ้นเสมอ ๆ กับฝ่ายคณะราษฎร จนเป็นเหตุให้บุคคลในคณะราษฎรเองซึ่งมีความไม่คอยสมัครสมานกันมาแต่ครั้งก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองอยู่แล้ว แยกแยกออกเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งคือฝ่ายพระยาพหล ซึ่งมีนาย ปรีดี พนมยงค์และหลวงพิบูลสงครามสนับสนุน กับฝ่ายพระยาทรงสุรเดชซึ่งอยู่ฝ่ายพระยามโนปกรณนิติธาดา โดยมีพระยาฤทธิอัคเนย์ และพระประศาสน์พิทยายุทธ เป็นผู้สนับสนุนทั้ง 2 ฝ่ายต่างก็ระแวงซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้จึงต่างก็พยายามหากำลังจากฝ่ายต่าง ๆ มาสนับสนุนตนเองให้มากที่สุด ความแตกแยกดังกล่าวยิ่งเพิ่มมากขึ้น เมื่อเค้าโครงการเศรษฐกิจของนาย ปรีดี พนมยงค์ ได้ถูกเสนอเข้าสู่คณะรัฐมนตรี และถูกยับยั้งพร้อมทั้งประณามว่าเป็นเค้าโครงการ เศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์ และเมื่อนาย ปรีดี พนมยงค์ จะนำเค้าโครงการเศรษฐกิจเข้าสู่สภา เพื่อให้สภาเป็นผู้ตัดสินและด้วยเหตุที่เวลานาย ปรีดี พนมยงค์ มีผู้สนับสนุนในสภาอยู่มาก พระยามโนปกรณนิติธาดาจึงได้ใช้อำนาจประธานคณะกรรมการราษฎรกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขอพระราชทานพระบรมราชโองการปิดสภาผู้แทนราษฎร และงดใช้รัฐธรรมนูญบางมาตรา ทั้งนี้เองเป็นเหตุให้คณะราษฎรซึ่งเป็นฝ่ายที่ยังมีอำนาจทางการเมืองการทหาร อยู่ในเมื่อเห็นว่าจะปล่อยไว้ไม่ได้ จึงเข้าทำการยึดอำนาจการปกครองจากคณะรัฐบาลพระยามโนปกรณนิติธาดาเสีย ทั้งนี้อยู่ภายใต้การนำของพันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนาและพันโทหลวงพิบูลสงคราม

หลังจากนั้นพระยาพหลได้เข้าดำรงตำแหน่งแทนพระยามโนปกรณนิติธาดา นาย ปรีดี พนมยงค์ ซึ่งถูกส่งออกนอกประเทศไปครั้งกรณีเค้าโครงการเศรษฐกิจก็ได้ถูกเรียกตัวกลับเข้ามาทำการสอบสวนว่าจะเป็นผู้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์จริงหรือไม่ และพันเอกหลวงหาในที่สุด พระยาพหลพลพยุหเสนาจึงได้แต่งตั้งให้กลับเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีอีก และด้วยเหตุนี้เองทำให้ทหาร

ฝ่ายหัวเมืองที่มีความนิยมการปกครองแบบเก่า และไม่พอใจนายปรีดี พนมยงค์ นำโดยพระองค์เจ้าวรเดช ไท่ก่อกบฏขึ้น แต่ถูกปราบปรามลงได้โดยการคุมกำลังทหารของพันโทหลวงพิบูลสงคราม พระยาพหลพลพยุหเสนาทรงลาออกจากราชการไปนานพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละราชสมบัติเนื่องจากไม่พอใจการบริหารของรัฐบาลซึ่งนำอำนาจจากพระองค์ไปไว้ในมือของคณะบุคคลแทนที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้มีส่วนในการปกครองอย่างเต็มที่ นอกจากนั้นยังมีปัญหาหนัก ๆ ที่รัฐบาลพระยาพหลจะต้องแก้ไขปัญหามากมาย ที่สำคัญที่สุดก็คือปัญหาทางการเศรษฐกิจ ซึ่งสืบเนื่องมาแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชและปัญหาความวุ่นวายในรัฐสภา ซึ่งทำให้พระยาพหลพลพยุหเสนาต้องลาออกจากราชการถึง 3 ครั้ง ในกรณีที่รัฐสภาเปิดอภิปรายทั่วไปในรัฐบาลควยเหตุต่าง ๆ กัน เช่นกรณีมุกดลินในขณะรัฐบาลมีพฤติกการมทุจริตเกี่ยวกับทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และในกรณีที่รัฐบาลจำกัดมูลโคควายางที่จะนำส่งออกจำวนน้อยเกินไป นอกจากนั้นรัฐสภายังแสดงความไม่ไว้วางใจรัฐบาลควยการเสนอนิติคดี "ร่างข้อบังคับการประชุมและปรึกษาผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติม" ซึ่งเป็นการขอให้รัฐบาลแถลงถึงค่าใช้จ่ายตามงบประมาณอย่างละเอียดในการเสนอพระราชบัญญัติงบประมาณซึ่งรัฐบาลไม่อาจทำได้ ควยเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวทั้ง 3 ครั้งทำให้รัฐบาลพ้นเอกพระยาพหลพลพยุหเสนาต้องนำคณะลาออกแต่ครั้งสุดท้ายถูกยับยั้งไว้โดยผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะเหตุการณณ์การเมืองไม่ปรกติเพราะมีเค้าที่ว่าสงครามโลกจะเกิดขึ้นได้ทุกเวลา โดยชีวิตชีพุสภาแทน แต่หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระยาพหลไม่ยอมเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีก โดยได้สนับสนุนให้หลวงพิบูลสงครามเข้าดำรงตำแหน่งแทน

รัฐบาลชุดจอมพล แปลก พิบูลสงคราม บริหารราชการต่อมาอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีอำนาจทางทหารหนุนหลังเนื่องจากจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ผู้ซึ่งในสมัยรัฐบาลพระยาพหลเป็นผู้คุมกำลังทหารคอยสนับสนุนรัฐบาล จนในที่สุดได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ครั้นเมื่อได้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีก็รวมอำนาจทั้งทางทหารและมหาดไทยไว้โดยการเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีทั้ง 2 กระทรวงเดียวกัน และเพื่อส่งเสริมให้อำนาจมั่นคงขึ้นรัฐบาลจึงได้ทำการจับกุมผู้ที่รัฐบาลคิดว่าเป็นฝ่ายตรงข้าม โดยมีพฤติกการณณ์ เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล

ส่วนในด้านรัฐสภาคงได้บรรยายมาแล้วว่ารัฐบาลชุดจอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นฝ่ายบริหารที่เข้มแข็ง นอกจากควบคุมทางด้านทหารแล้ว ยังควบคุมรัฐสภาได้ด้วย ดังจะเห็นได้จากการตั้งศาลพิเศษ ซึ่งเมื่อเรื่องเข้าสู่สภาและได้รับการคัดค้านจากสมาชิกเป็นอย่างมาก แต่ก็สามารถผ่านสภาออกมาได้ ยิ่งกว่านั้นยังมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอให้ยึดอายุบทเฉพาะกาล เพื่อให้มีผลยี่กระยะเวลาที่มีวุฒิสมาชิกออกไปอีก 10 ปี ทั้งนี้เท่าที่ทราบว่ารัฐบาลจะได้มีโอกาสปกครองประเทศต่อไปอีกถึง 10 ปีโดยอัตโนมัติโดยประชาชนจะยังไม่มีความเห็นเสียงเต็มทั้งนิยมแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของรัฐบาลในสภาว่ามีอยู่อย่างเพียงพอที่จะคุมไปถึงสมาชิกสภาผู้แทน ประเภทที่ 1 อีกด้วย

จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ดำเนินการบริหารประเทศอยู่ไม่นานก็เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้น ญี่ปุ่นได้ยกพลขึ้นบกชายฝั่งทะเลทางใต้ของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2484 และส่งคนมาเจรจาขอเดินทางผ่านเขตแดนเพื่อไปยังดินแดนอาณานิคมอังกฤษทางใต้ ซึ่งจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ก็ตกลงยินยอมให้ทหารญี่ปุ่นเดินทัพผ่านประเทศไทยได้การตัดสินใจครั้งนี้ นาย ปรีดี พนมยงค์ไม่เห็นด้วย และได้ลาออกจากคณะรัฐบาลไป คงเหลือเพียงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์แต่เพียงตำแหน่งเดียว เมื่อลาออกจากคณะรัฐบาลแล้วได้จัดทำเงินงานใต้ดินต่อต้านญี่ปุ่นโดยให้ชื่อว่าเสรีไทยประสานงานกับเสรีไทยในสหรัฐอเมริกาและยุโรป

ระหว่างสงคราม จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ต้องประสบกับความยากลำบากในการดำเนินนโยบายอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการจะแก้ไขสถานการณ์ซึ่งต้องดำเนินการโดยรวดเร็ว และไม่สามารถแสดงนโยบายใด ๆ แก่ประชาชนได้จนทำให้มีผู้พูดกันว่าจอมพล แปลก พิบูลสงคราม มีความเป็นเผด็จการมากขึ้นในขณะนั้น เช่นการเริ่มปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงวัฒนธรรมแก่ประชาชนในขณะนั้นแรนแคนจึงปฏิบัติตามความต้องการของรัฐได้ด้วยความลำบาก ตลอดจนนโยบายการสร้างเมืองเพชรบูรณ์ทำให้ต้องมีผู้บาดเจ็บล้มตายลงเป็นอันมาก เป็นเหตุให้ประชาชนเกิดความเกลียดชังเบียดเบียนรัฐบาลเป็นอย่างมาก

จากความขัดแย้งกันระหว่างจอมพล แปลก พิบูลสงคราม กับ นาย ปรีดี พนมยงค์ ประกอบกับความเบื้อหนายของราษฎรในขณะนั้นสภาผู้แทนเองก็ใคร่เห็นอยู่ ดังนั้นผลจึงออกมาเมื่อสภาเปิดประชุมสามัญโดยการที่สภาไม่อนุมัติพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดถึง 2 ฉบับ คือ พระราชกำหนดระเบียบนครบาลเพชรบูรณ์ และพระราชกำหนดจัดสร้างพุทธมณฑล อันเป็นผลให้จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ท้องคัดสินใจพาคณะรัฐบาลกราบบังคมทูลลาออกไปในปี พ.ศ. 2487 การลาออกครั้งนี้ผู้กล่าวกันว่า เป็นนโยบายทางการเมืองของนาย ปรีดี พนมยงค์ ที่หาทางบีบให้รัฐบาลจอมพล แปลก พิบูลสงครามต้องลาออกไป

หลังจากนั้น นาย ปรีดี พนมยงค์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแต่เพียงผู้เดียวเพราะพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ถวายบังคมลาออกจากตำแหน่งตามจอมพล แปลก พิบูลสงคราม จึงเท่ากับว่า นายปรีดี พนมยงค์ แล้วยุ่เดียวในขณะนั้นที่จะเป็นผู้ตัดสินใจชี้ทางในการบริหารราชการแผ่นดิน และด้วยเหตุนี้จึงทำให้นาย ควาง อภัยวงศ์ ได้รับการสนับสนุนให้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2487

เมื่อนาย ปรีดี พนมยงค์ ได้สนับสนุนให้นาย ควาง อภัยวงศ์ เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้วก็ได้ร่วมกันวางแผนในการวิครอนอำนาจของจอมพล แปลก พิบูลสงคราม โดยในเบื้องต้นแรกเพื่อให้สามารถปฏิบัติการทางทหารได้อีกต่อไป โดยการยุบเลิกตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดซึ่งจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งอยู่เสีย และตั้งตำแหน่งแม่ทัพใหญ่ขึ้นแทนและเพื่อให้เป็นการแน่นอนว่า จอมพล แปลก พิบูลสงคราม จะไม่เข้ามาใช้อำนาจทางการเมืองอีก โดยการนำเอาพระยาพลพลพยุหเสนา เข้าดำรงตำแหน่งแม่ทัพใหญ่ เพราะพระยาพลพลพยุหเสนา นี้เป็นที่เคารพรักของจอมพล แปลก พิบูลสงคราม อย่างมาก นอกจากทำลายอิทธิพลทางการเมืองทหารแล้ว ทางการเมืองก็หวังที่จะทำลายอิทธิพลทางรัฐสภาของจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ลงด้วยโดยได้ตั้งคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นชุดหนึ่ง ทำหน้าที่พิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญแต่ไม่ทันสำเร็จรัฐบาลชุดนาย ควาง อภัยวงศ์ ก็ต้องลาออกไป เพราะฝ่ายสัมพันธมิตรชนะสงคราม รัฐบาลซึ่งขณะนั้นดำเนินนโยบายเป็นฝ่ายตรงข้ามสนับสนุนญี่ปุ่นจึงต้องลาออกไปด้วยในปี พ.ศ. 2488 นาย ทวี บุณยเกตุ ได้เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อจากนาย ควาง อภัยวงศ์

ตามแนวทางของนายปรีดี พนมยงค์ซึ่งมีอำนาจเต็มที่ในทางการเมืองขณะนั้น เพื่อขอให้หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช หัวหน้าเสรีไทยในสหรัฐอเมริกา กลับเข้ามารับตำแหน่งแทน

รัฐบาลหม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช เข้าทำการต่อจากรัฐบาลชุกุนายทวิ มุญเฑณี ในปี พ.ศ. 2488 เป็นนายกรัฐมนตรีอยู่นานและกำลังเจรจากับรัฐบาลอังกฤษ เพื่อยกเลิกสถานการณ์สงครามระหว่างไทยกับอังกฤษ ทางด้านรัฐสภา ก็เกิดมีเรื่องยุ่งยากโดยที่นาย ปรีดี พนมยงค์ และหม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช เห็นว่าอาจจะทำให้นโยบายหลังสงครามทั้งกับต่างประเทศและในประเทศไม่ประสบผลสำเร็จ จึงได้ขอพระราชทานพระบรมราชโองการยุบสภา พร้อมกับนั้นได้เสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญด้วยเพื่อกวากกลางสมาชิกประเภท 2

หลังการเลือกตั้งทั่วไปในเดือน มกราคม พ.ศ. 2489 ก็ได้มีการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นอีกครั้งหนึ่ง และเป็นสาเหตุอันนำมาซึ่งความแตกแยกระหว่าง นายปรีดี พนมยงค์ ฝ่ายหนึ่งกับ นายควง อภัยวงศ์ อีกฝ่ายหนึ่ง เพราะนายปรีดี พนมยงค์ เห็นที่จะสนับสนุน นายควง อภัยวงศ์ ให้เข้ารับตำแหน่ง กลับไปสนับสนุน นายดิเรก ชัยนาม ให้เข้าแข่งขันในการชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีกับ นายควง อภัยวงศ์ ซึ่งนายควง อภัยวงศ์ ได้รับชัยชนะ แต่ก็มีเวลาในการบริหารประเทศอยู่ไม่นานโดยต้องลาออกเพราะแพ้เสียงในสภาในกรณีร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองค่าใช้จ่ายของประชาชนในภาวะคับขัน 2489 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ เสนอขึ้นโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นฝ่ายนาย ปรีดี พนมยงค์

นายปรีดี พนมยงค์ ได้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. 2489 หลังจากทำการบริหารงานต่อมาประมาณ 4 เดือน รัฐบาลนี้ได้ดำเนินการแก้ไขความเสียหายเปรียบทางเศรษฐกิจหลายประการ เช่น แก้ไขสนธิสัญญาสมบูรณแบบ ทำให้ค่าของเงินไทยเพิ่มขึ้น สถานการณ์สงบขึ้น แต่แล้วรัฐบาลนายปรีดี พนมยงค์ก็ต้องลาออกอีกครั้งเนื่องจากเกิดกรณีสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันหมหืดแตกได้รับการสนับสนุนให้เข้าดำรงตำแหน่งต่อไปอีก จนกระทั่งได้มีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่เมื่อ วันที่ 5 สิงหาคม 2489 เรียบร้อยแล้ว นายปรีดี พนมยงค์ก็ได้ลาออกจากตำแหน่งไป เพราะมีข้อยุ่งยากต่างๆที่รัฐบาลไม่อาจแก้ไขได้

ทั้งยังเกิดการคอร์รัปชันในหมู่ข้าราชการที่สนับสนุนนายปรีดี พนมยงค์ กับกรณีสวรรคต ค่ายเหฺก
 ที่ว่านายปรีดี พนมยงค์เคยถูกคำครหาว่าจะนำลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาใช้ และพยายามจะล้มระบอบ
 กษัตริย์ ทำให้ความนิยมที่ประชาชนมีต่อรัฐบาลของนายปรีดี พนมยงค์เสื่อมลงอย่างมาก แต่ถึง
 แม่นายปรีดี พนมยงค์จะลาออกไปแล้วก็จริงแต่ก็ยังใช้อิทธิพลส่วนตัวควบคุมอำนาจทางการเมือง
 โดยผ่านทางหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ซึ่งเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทนโดยได้เสียงสนับสนุน
 จากพรรคสหชีพและพรรคแนวรัฐธรรมนูญ ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนนายปรีดีพนมยงค์ ส่วนฝ่าย
 นายควง อภัยวงศ์ มีพรรคประชาธิปัตย์สนับสนุน แต่เนื่องจากสมาชิกของพรรคประชาธิปัตย์ได้รับ
 เลือกเข้าสู่สภาจำนวนน้อย หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช ซึ่งได้รับเลือกเป็นผู้แทนของพรรคเข้า
 แข่งขันในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จึงมิได้รับเลือกจากรัฐสภาให้เข้าดำรงตำแหน่ง รัฐบาลหลวง
 ธำรงนาวาสวัสดิ์เข้ารับช่วงบริหารงานอันเต็มไปด้วยปัญหาต่างๆตอมาด้วยความยากลำบาก ค่าย
 เหฺกว่าภาวะเศรษฐกิจตกต่ำภายหลังสงครามจะยิ่งทรุดโทรมลงไปอีก โจรผู้ร้ายชุกชุม การ
 คอร์รัปชันในวงราชการก็มากขึ้น มีการลักลอบนำข้าวออกนอกประเทศทั้งๆที่อยู่ในประเทศก็กำลัง
 ขาดแคลน ปัญหาต่างๆเหล่านี้เองทำให้พรรคประชาธิปัตย์ขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว
 วางใจรัฐบาล ผลของการอภิปรายแม้ว่ารัฐบาลจะเป็นฝ่ายได้รับชัยชนะแต่ก็ต้องมีการปรับปรุง
 คณะรัฐมนตรีใหม่เพราะเกิดแตกแยกกันเองภายในคณะรัฐบาล และในที่สุดรัฐบาลของหลวงธำรง
 นาวาสวัสดิ์ก็ถูกรัฐประหารในปี พ.ศ. 2490 โดยฝ่ายทหารที่มีความไม่พอใจรัฐบาลพลเรือน ซึ่ง
 ฝ่ายทหารอ้างว่ารัฐบาลฝ่ายพลเรือนไม่ค่อยจะเห็นความจำเป็นของทหารและไม่เอาใจใส่ใน
 สวัสดิการทางค่านทหาร รวมทั้งไม่พอใจรัฐบาลขณะนั้นที่แก้ปัญหาเศรษฐกิจไม่ตก และไม่สามารถ
 จัดกมลดหนี้เกี่ยวกับกรณีขอปลดพระชนมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 8

การเมืองระยะก่อนปี พ.ศ. 2490 จัดได้ว่าเป็นระยะที่การเมืองได้ดำเนินไปในแนวทาง
 แห่งประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยที่ฝ่ายค้านเองก็พยายามทำหน้าที่อย่างจริงจัง แต่ก็ต้อง
 สดุดเหตุคลงอีกค่ายการรัฐประหารพ.ศ. 2490

หลังการรัฐประหาร คณะรัฐประหารได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2489 เท่ากับยุบรัฐสภา
 เคิมและได้มอบให้นายควง อภัยวงศ์ เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นหัวหน้าพรรคฝ่ายค้าน

ในสภามุแทนราษฎรในสมัยรัฐบาลชุกหลวงชำรงนาวาสวัสดิ์เป็นนายกรัฐมนตรี แต่คณะรัฐประหารก็ยังคงควบคุมอำนาจในการรักษาความสงบภายในไว้อย่างแน่นแฟ้น โดยได้มีการประกาศใช้ "พระราชกำหนด : คุ้มครองความสงบสุข" ขึ้นทำให้รัฐบาลซึ่งนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรีกลายเป็นรัฐบาลที่ไม่มีอำนาจครบบริบูรณ์ในการบริหารราชการแผ่นดินแทน นายควง อภัยวงศ์ ก็ต้องยอมรับสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น ด้วยเหตุที่ว่าขณะนั้นฝ่ายที่เสียอำนาจไป มีกำลังเสรีไทยที่พร้อมจะปฏิบัติการได้ ซึ่งอาจทำการขึ้นในเวลาใดก็ได้ ในสมัยนี้ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวปี 2490 หลังจากนั้นได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้น ผลการเลือกตั้งครั้งนี้สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกเข้าสู่สภาเป็นส่วนใหญ่ นายควง อภัยวงศ์ จึงได้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอีก ซึ่งการเข้าดำรงตำแหน่งในครั้งนี้อาจถือว่าได้รับเสียงสนับสนุนจากประชาชนตามวิถีทางประชาธิปไตยอย่างแท้จริงเพราะประชาชนได้ใช้สิทธิ เสรีภาพ ในการออกเสียงเลือกตั้งตามความสมัครใจอย่างเต็มที่ โดยไม่มีอิทธิพลใด ๆ มาบีบบังคับ แต่หลังจากนั้นเพียง 4 เดือน คณะรัฐบาลชุกนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรีก็ต้องลาออกไป ด้วยเหตุที่ว่าคณะรัฐประหารเห็นว่าไม่สามารถแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจให้ลุล่วงไปได้ เหตุการณ์ครั้งนี้เท่ากับเป็นการมันทอนศรัทธาของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยซึ่งกำลังจะดำเนินไปด้วยดี เพราะเหตุที่ว่า การขับไล่รัฐบาลที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นโดยมณฑลชน เพื่อให้ฝ่ายที่คุมกำลังทหารเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทน ย่อมเท่ากับเป็นการไม่เคารพการตัดสินใจของประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ได้เข้าทำการบริหารประเทศต่อมาด้วยการพยายามรวมเสียงสนับสนุนจากพรรคต่างๆ ให้เข้ามาสนับสนุนตน ด้วยเหตุนี้แม้ว่าพรรคประชาธิปัตย์ที่เป็นฝ่ายนายควง อภัยวงศ์ เองก็ยังมีเสียงข้างมากอยู่ในสภาแต่ก็มีได้เป็นอุปสรรคแก่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม แต่อย่างไรเพราะเมื่อการแถลงนโยบายเพื่อขอความไว้วางใจจากสภารัฐบาลจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ก็ไม่สามารถได้รับความไว้วางใจจากสภาได้โดยไม่ยากนัก

จะเห็นได้ว่าในระยะที่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นครั้งที่ 2 นี้ฐานะอำนาจของจอมพล แปลก พิบูลสงคราม เองเปลี่ยนแปลงไปทั้งนี้เนื่องจากการที่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม มิได้เป็นผู้กุมอำนาจทางการทหาร -

แต่กลับต้องได้รับความสนับสนุนจากกำลังทหารที่ควบคุมอยู่โดยคณะรัฐประหาร นอกจากนั้นทางความนิยมส่วนตัวของจอมพล แปลก พิบูลสงคราม เองก็ไม่เกินขีดเหมือนเมื่อกำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีครั้งแรก เมื่อประกอบเข้ากับวิถีทางการเข้าดำรงตำแหน่งที่มีได้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ยิ่งทำให้ฐานะของรัฐบาลจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ไม่นั่นคงนักจึงเป็นเหตุให้เข้าต้องหันหาความสนับสนุนทางบ้านอื่นเข้ามาแทนที่ อันได้แก่สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งในขณะนั้นพรรคประชาธิปัตย์มีเสียงข้างมากอยู่ในสภา แต่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ก็สามารถบริหารงานได้โดยขอความสนับสนุนจากสมาชิกสภาที่ไม่สังกัดพรรคการเมืองใดและจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์เอง จนกระทั่งปี 2492 ประเทศไทยเริ่มใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ รัฐบาลได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปเพื่อให้ได้สมาชิกครบตามจำนวนที่บ่งไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งจำกัดการเลือกตั้งครั้งนี้เอง ทำให้จอมพล แปลก พิบูลสงคราม สามารถจัดตั้งรัฐบาลขึ้นได้อีกครั้งหนึ่ง พรรคการเมืองในสภาผู้แทนในขณะนั้นแตกแยกออกเป็นหลายฝักหลายฝ่าย จอมพล แปลก พิบูลสงคราม จึงต้องดึงสมาชิกของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่พอจะมีพวกพ้องให้การสนับสนุนแก่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ได้อภิสิทธิ์ต่าง ๆ ทางการค้าและทางราชการถูกนำมาแบ่งปันกันในหมู่วงการของรัฐบาลเพื่อหาเสียงสนับสนุนให้แก่รัฐบาลเอง และด้วยเหตุที่ฝ่ายบริหารต้องพึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีรากฐานมาจากความแตกแยกของพรรคต่าง ๆ นี้เอง ทำให้ฝ่ายบริหารอยู่ในสภาพวุ่นและรู้สึกไม่แน่นอนในฐานะทางการเมืองของคนที่ทำการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ก็ไม่เคียดชังเพราะต้องคอยความสนับสนุนของสมาชิกสภาและกำลังสนับสนุนจากคณะรัฐประหาร

แม้ว่าประชาชนจะทราบดีว่าผู้แทนที่ตนเลือกเข้าไปนั้นมีใครตัวเองว่าเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อเข้าควบคุมการบริหารของประเทศหรือเป็นสื่อกลางนำความคิดเห็นตามต้องการของราษฎรไปสู่คณะรัฐบาลอีกต่อไป แต่ก็ไม่สามารถทำอะไรได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญปี 2492 ไม่เปิดโอกาสให้มีการเลือกตั้งทั่วไปทั่วประเทศแต่กลับระบุให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเดิมคงอยู่ต่อไปได้

รัฐบาลจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ทำเนียบการบริหารประเทศมาโดยวิธีการที่จะทำให้มีฝ่ายบริหารที่แข็งแกร่งโดยอาศัยกำลังทหารและการสนับสนุนจากรัฐสภา โดยที่มิได้สนใจต่อประชาชนเท่าไรนัก กล่าวคือในสมัยของรัฐบาลชุดนี้มิได้มีการวางแผนพัฒนาทางการเมืองใด ๆ

ในลักษณะที่จะเป็นการช่วยกระตุ้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองซึ่งเป็นสิ่งควรกระทำเป็นอย่างยิ่งด้วยเหตุที่ว่าประชาชนไทยในขณะนั้นไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และผลประโยชน์อันพึงจะได้รับจากรัฐบาล และการรักษามลประโยชน์โดยการควบคุมคณะรัฐบาลตลอดจนในขณะนั้นสถานะการทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งอยู่ในสภาพทรุดโทรมด้วยเหตุสภาวะหลังสงครามและขาดการพัฒนาที่มีรูปแบบหรือวางแผนงานล่วงหน้าอย่างจริงจังจึงแตกฉาน ผลผลิตมวลสงคราม ไม่ส่งเสริมให้มีการรวมตัวกันในกลุ่มเศรษฐกิจเพื่อรักษามลประโยชน์ของแต่ละภาคและภาคที่ประเทศขาดกลุ่มผลประโยชน์เข้าร่วมกระบวนการทางการเมืองนี้เองทำให้กลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ร่วมกันเพราะอยู่ในสถาบันเดียวกัน คือคณะทหารและข้าราชการเข้ามามีบทบาทสำคัญในการควบคุมอำนาจทางการเมืองได้โดยง่ายโดยการปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งก็ยิ่งทำให้มหาชนอันจะพึงมีในระบอบประชาธิปไตยไม่มีโอกาสแสดงออกแต่ประการใดด้วยเหตุที่ว่า ในการปฏิวัติรัฐประหารแต่ละครั้ง คณะรัฐประหารจำเป็นต้องใช้กฎหมายหรือประกาศคณะปฏิวัติเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยให้แก่สถาบันเมืองในเวลานั้นโดยการใช้อำนาจเข้าควบคุมจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน

พรรคการเมืองถึงแม้จะเกิดขึ้น แต่ก็เป็นพรรคของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งยังมีได้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์แต่ละภาค โดยมากมักตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนบุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้าสู่อำนาจหรือสนับสนุนอำนาจที่มีอยู่แล้วให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อผูกงและรักษามลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พรรคการเมืองในประเทศไทยไม่มีโอกาสที่จะวางรากฐานให้เข้มแข็ง เพราะการขาดพลังมหาชนสนับสนุน การขาดอุดมการณ์ และโครงการที่แน่นอน ซึ่งผลเสียของการที่ประชาชนไม่สามารถรวมตัวกันทำหน้าที่พรรคการเมืองได้เอง เป็นผลให้ไม่สามารถให้พรรคการเมืองเป็นเครื่องมือควบคุมฝ่ายบริหารในทางตรงกันข้ามรัฐบาลกลับใช้พรรคการเมืองเป็นเครื่องมือในการรักษาอำนาจ

แม้จอมพล แปลก พิบูลสงคราม จะมีกำลังฝ่ายทหารและตำรวจคอยสนับสนุนอยู่ก็ตามที แต่อำนาจโดยแท้จริงมีได้อยู่ที่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม โดยที่นอกจากนั้นคณะบุคคลเหล่านั้นก็เกิด

ความแตกแยกกันเองอยู่เสมอซึ่งทำให้จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ต้องใช้ความสามารถเป็นอย่างยิ่งในการไกล่เกลี่ยมิให้เรื่องราวลุกลามใหญ่โตขึ้น แต่สิ่งที่จอมพล แปลก พิบูลสงครามไม่อาจจะผ่อนคลายลงได้ก็คือ ความตึงเครียดระหว่างทหารบกและตำรวจฝ่ายหนึ่ง กับทหารเรืออีกฝ่ายหนึ่ง

ความตึงเครียดเหล่านี้เกิดมาจากการฝายทหารบกและตำรวจให้การสนับสนุนคณะรัฐประหาร แต่ทหารเรือสนับสนุนนาย ปรีดี พนมยงค์ และจากความล้มเหลวของการบริหารงานตั้งแต่สมัยรัฐบาลหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์จนกระทั่งรัฐบาลจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ซึ่งทำให้ทหารเรือบางส่วนไม่พอใจและได้เข้าร่วมกับนาย ปรีดี พนมยงค์ โดยเป็นฝ่ายเสริมกำลังของกบฏวังหลวงซึ่งไม่สัมฤทธิ์ผล หลังจากนั้นเป็นต้นมาฝายรัฐบาลกับผู้นิยมในวงการทหารเรือก็เข้ากันไม่ค่อยสนิททำให้เกิดสถานการณ์ตึงเครียดขึ้นเมื่อการเตรียมพร้อมในกองทัพเรือ และตั้งเวรยามรักษาการณ์บริเวณเขตทหารเรือจนบางครั้งเกิดเรื่องบาดหมางใจกันระหว่างทหารเรือกับตำรวจอยู่เกือบตลอดเวลา

กลุ่มนายทหารเรือหนุ่มได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในระยะนี้เอง และในที่สุดก็ได้รวบรวมกันขึ้นและกะแผนการที่จะลงมือดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์จะขจัดสิ่งบกพร่องต่าง ๆ ในวงการรัฐบาลและวงการอื่น ๆ และปรับปรุงในกองทัพเรือเองที่ขณะนั้นล้าสมัยและทรุดโทรมลงให้ดีขึ้น และตัวบุคคลที่มีสมรรถภาพสูงยิ่งขึ้น

คณะผู้ก่อการครั้งนี้ประกอบด้วยบุคคลทั้งที่อยู่ในวงการทหารและพลเรือนโดยเฉพาะเป็นพวกนายทหารหนุ่มทั้งสิ้น ผู้ที่มีชั้นยศสูงมิได้เข้าร่วมกลุ่มอยู่ด้วย โดยเริ่มวางแผนการจะกระทำการกบฏขึ้นก่อนหน้าจะเกิดกบฏแมนฮัตตันมาแล้วถึง 5 ครั้ง แต่คงล้มเหลวลงเพราะความไม่พร้อมเพรียงจนกระทั่งต้องคัดสินใจลงมือดำเนินการในวันที่ 29 มิถุนายน 2494 อันเป็นวันที่ทางการประอบพิธีรับมอบเรือซุกแมนฮัตตันที่สหรัฐอเมริกาเป็นนอมินีให้ การกบฏครั้งนี้จึงเรียกกันต่อมาว่ากบฏแมนฮัตตัน และผู้ก่อกบฏแมนฮัตตันเรียกตัวเองว่าคณะกู้ชาติ แต่การปฏิบัติการณ์ในวันนั้นมิได้เป็นไปตามแผนการที่วางไว้ ด้วยเหตุที่ไม่สามารถนำกำลังนาวิกโยธินออกจากที่ตั้งมาทำการตามแผนได้ทั้งนี้เพราะบกพร่องทางด้านการประสานงาน และการปฏิบัติโดยพร้อมเพรียงกันตลอดจนความเด็ดขาดในการปฏิบัติงาน

การกบฏครั้งนั้นส่งผลหลายประการให้แก่กองทัพ เรื่องความเสียหายที่ได้รับจากการโจมตีของกองทัพอากาศ ทั้งต่อมาภายหลังรัฐบาลยังได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อทำการปรับปรุงกองทัพ เรื่องอีกตัว ซึ่งการปรับปรุงครั้งนี้ทำให้กองทัพ ได้รับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางตำแหน่งงานและตัวบุคคล เท่ากับเป็นการคัดถอนอำนาจและกำลังของกองทัพเรือ ให้ลดน้อยลงและรัฐบาลได้เข้าควบคุมกองทัพเรือโดยใกล้ชิด

โดยในการปรับปรุงกองทัพ เรือครั้งนี้ คณะผู้ทำการปรับปรุงประกอบด้วยบุคคลจากกองทัพต่าง ๆ ที่มีได้มีความรู้ทางเทคนิคทางทหาร เรืออย่างเพียงพอ นอกจากนั้นการปรับปรุงได้กระทำขึ้นในเวลากระชั้นชิดกับการกบฏมากเกินไป ย่อมทำให้ขวัญของฝ่ายทหารเรือต้องเสียไป และดูเป็นการซัดอำนาจกองทัพ เรือลงมากกว่าปรับปรุง

ทางด้านการบริหารหลังการกบฏครั้งใหม่ได้มีอะไรเปลี่ยนแปลงไปแต่ประการใด การเมืองยังคงระส่ำระสาย วุฒิสมาชิกขอเบ็ดอภิปรายรัฐบาลในกรณีกบฏ 29 มิถุนายน 2494 เพื่อให้ประชาชนทราบเรื่องราวการกบฏอย่างชัดเจน ซึ่งก็ยังผลกระทบทระเทือนต่อฐานะของรัฐบาล วมพล แผลง พิบูลสงคราม เหตุการณ์ทางการเมืองยังคงดำเนินต่อมา ยิ่งใกล้เวลาเลือกตั้งทั่วไป เหตุการณ์ทางสภาผู้แทนก็ยิ่งวุ่นวายมากขึ้น จนในที่สุดคณะรัฐประหารต้องทำรัฐประหารขึ้นอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2494

ส่วนความเสียหายที่ได้รับจากการกบฏครั้งใหม่มากกว่าครั้งใด ๆ ที่เคยปรากฏมาแล้วเพราะมีทหาร ตำรวจ และพลเรือนต้องเสียชีวิตไปถึง 187 คน บาดเจ็บ ทุพพลภาพ 234 คน นอกจากนั้นทรัพย์สินเสียหายยอครวมทั้งตำรวจทหารพล เรือนและงบของรัฐบาลที่ใช้ในการปราบกบฏเป็นเงินถึง 29,880,000 บาท

จากทัศนะของฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการกบฏครั้งนี้ทั้งให้คำชมเชยต่อรัฐบาลในการกระทำที่เด็ดขาด แต่ก็มีที่ติเตียนว่ากระทำรุนแรงเกินกว่าเหตุรวมทั้งให้คำแนะนำให้ปฏิบัติการกวาดล้างฝ่ายกบฏอย่างเด็ดขาด ส่วนฝ่ายกบฏนั้นได้รับการติเตียนเป็นส่วนมาก แต่ก็ยังมีส่วนที่ได้รับความเห็นใจอยู่ เนื่องจากเหตุผลที่ฝ่ายกบฏนำมาอ้าง เพื่อเป็นมูลในการกบฏเป็นความจริงทุกประการ

สรุปได้ว่า การกบฏครั้งนี้เกิดขึ้นจากความแตกแยกในหมู่ทหารด้วยก็มากกว่าเหตุผลอื่นใด ทั้งนี้สาเหตุต่างๆที่ทหาร เรือนำมากล่าวอ้างในคำความล้มเหลวในการปฏิบัติการภารกิจของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเมือง การเศรษฐกิจและสังคม เป็นเพียงเหตุการณต่างๆไปในขณะนั้นที่ทุกรัฐบาล ไม่อาจแก้ไขให้ลุล่วงลงได้ขึ้นเนื่องมาจากผลของสงครามโลกและจากรากฐานทางการเมืองที่ไม่มั่นคง จึงกล่าวได้ว่า การกบฏโดยทหารเรือครั้งนี้จะไม่เกิดขึ้น ถ้าทหารเรือมิได้มีเหตุจูงใจซึ่ง เกิดจากความแตกแยกกันดังกล่าวมาแล้ว และความไม่พอใจที่มีได้รับความเอาใจใส่ และการ ขาดการสนับสนุนของรัฐบาลในด้านการพัฒนาการในกองทัพเรือ ซึ่งทำให้ฝ่ายทหารเรือเกิดความ รู้สึกค้อยกว่าเหล่าทัพอื่นๆ ประกอบกับความคิดที่ว่าตนถูกมองในฐานะเป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล ถ้ารัฐบาลชุดนี้คงอยู่อีกต่อไป สถานะของทหารเรือก็จะทรุดโทรมลงเรื่อยๆ อีกทั้งถ้าทำการ สำเร็จ อาจนำผลให้มีการปรับปรุงในด้านการปกครองประเทศด้วย ซึ่งเป็นเหตุที่คงจะกระทำ ได้ยากถ้าหากทหารเรือทำการสำเร็จจริง เพราะปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาของประเทศค้อย พัฒนาทุกประเทศ

จากเหตุต่างๆดังกล่าวมาแล้วทำให้เห็นได้ว่า ความเอาใจใส่ของรัฐบาลต่อการพัฒนาการ ของกองกำลังต่างๆเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะถ้าผู้นำเองเป็นผู้ที่มาจากทัพหนึ่งทัพใด ทัพเดียวแล้ว ก็คงยิ่งระมัดระวังให้มาก เพราะความไม่เข้าใจกันอาจนำผลร้ายมาสู่รัฐบาลได้ ดังตัวอย่างของกบฏแมนฮัตตัน ถ้าหากกองทัพเรือได้รับความเอาใจใส่อย่างเพียงพอจากรัฐบาล โดยการพัฒนาให้เทียมหน้า เทียมตา กับกองทัพบกและกองทัพอากาศในขณะนั้นแล้ว การกบฏครั้งนี้ น่าจะไม่เกิดขึ้นเลย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 1

รัฐบาล นายควง อภัยวงศ์ (1 กุมภาพันธ์ 2489 - 23 มีนาคม 2489)

1. พันตรี ควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี
2. พระยาศรวิวิธราชวาจา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
3. ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
4. พระสุทธธิดอรณณมนตรี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
5. พลโท ชิด มั่นศิลป์ สนาตโยธารักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
6. พระยาอัครราชวงสิริ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ
7. พลโทหลวง เกรียงศักดิ์พิชิต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
8. นายประจวบ บุนนาค รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
9. นาวาเอกหลวงศุภชลาศัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
10. พันตรี ควง อภัยวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
11. พลอากาศตรี มุณีมหาสันตนะ เวชยันตกรังษยัญญี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
12. เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
13. นายศรี เสนาสมบัติกิจิรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
14. พระศรีธรรมาภิศวกรกรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
15. นายชม จารุรัตน์ รัฐมนตรี
16. พันเอกน้อย เกตุนุกี รัฐมนตรี
17. นายเลียง ไชยกาล รัฐมนตรี
18. หลวงอังกณานุรักษ์ รัฐมนตรี
19. นายสวัชช พันธุเศรษฐ รัฐมนตรี
20. นายใหญ่ สวิตชาติ รัฐมนตรี
21. นายพอง สัทธธรรม รัฐมนตรี
22. นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ รัฐมนตรี

รัฐบาลชุดพลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ ตามพระบรมราชโองการในวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2489 และวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2490

24 สิงหาคม 2489

31 พฤษภาคม 2490

1. พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์
นายกรัฐมนตรี	1. พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์
นายกรัฐมนตรี
2. นายคิเรก ชัยนาม รองนายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ	2. นายเคื่อน บุญนาค รองนายกรัฐมนตรี
3. นายวิจิตร ลุลิตานนท์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลัง	3. นายวิจิตร ลุลิตานนท์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลัง
4. พลโท จีระ วิทิศสงคราม รัฐมนตรีว่า
การกระทรวงกลาโหม	4. พลโท จีระ วิทิศสงคราม รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหม
5. นายเคื่อน บุญนาค รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ	5. นายอรรถกิติ พนมยงค์ รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
6. นายจรรยา สืบแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษตรธิการ	6. พันเอก ชวง เขวงศักดิ์สงคราม รัฐ
มนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ
7. พันเอก ชวง เขวงศักดิ์สงคราม รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงมหาดไทย	7. นายแสง สุทธิพงศ์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงสาธารณสุข
8. นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงอุตสาหกรรม	8. นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ รัฐมนตรีว่า
การกระทรวงสาธารณสุข
9. หม่อมหลวง กวี เฉชาติวงศ์ รัฐมนตรีว่า
การกระทรวงคมนาคม	9. พระยาประภักดีกมลศาสตร์ รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงคมนาคม
10. พันตรี วิลาศ โอสถานนท์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงพาณิชย์	10. นายเคื่อน บุญนาค รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงพาณิชย์
11. พระยาสุทรพิพิธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
สาธารณสุข	11. พระยาสุทรพิพิธ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย

12. พันเอก ทวน วิชัยชิตะ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหม	12. พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
13. นายเขียน พานิชวิทย์ รัฐมนตรีช่วยว่า
การกระทรวงเกษตรธิการ	13. นายเดือน บุญนาค รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ
14. นายวิโรจน์ กมลพันธุ์ รัฐมนตรี	14. พันเอก ทวน วิชัยชิตะ รัฐมนตรี
ช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
15. นายเตียง ศิริขันธ์ รัฐมนตรี	15. หม่อมเจ้า นนทิวาวัค สวัสดิวัตน์ รัฐ-
มนตรีช่วยว่าการกระทรวงต่างประเทศ
16. นายจำลอง คาวเรือง รัฐมนตรี	16. นายเขียน พานิชวิทย์ รัฐมนตรีช่วย
ว่าการกระทรวงเกษตรธิการ
17. นายทองเปลว ชลภูมิ รัฐมนตรี	17. นายจำลอง คาวเรือง รัฐมนตรีช่วย
ว่าการกระทรวงพาณิชย์
18. หม่อมเจ้า นนทิวาวัค สวัสดิวัตน์
รัฐมนตรี	18. นายทอง กันตาทรรณ รัฐมนตรีช่วย
ว่าการกระทรวงมหาดไทย
	19. นายวิโรจน์ กมลพันธุ์ รัฐมนตรีช่วยว่า
การกระทรวงศึกษาธิการ
	20. นายชิต เวชประสิทธิ์ รัฐมนตรี
	21. หลวงนฤทธรักษา รัฐมนตรี
	22. ชูระกำคคี รัฐมนตรี

ศูนย์วิทยุโทรพักร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 2

ประกาศ แลงการณ์ และคำสั่งต่าง ๆ ขณะยก

ประกาศและแลงการณ์ของคณะภูษาคี

แลงการณ์ฉบับที่ 1

เนื่องด้วยคณะรัฐบาลปัจจุบันได้บริหารราชการประเทศชาติไปสู่ความเหลวแหลกนานาประการ ถึงที่ประชาชนทั้งหลายได้ทราบก็อยู่ทุก ๆ วัน คณะภูษาคีอันประกอบด้วย คณะทหาร แห่งกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และพลเรือน จึงได้ทำการปฏิวัติยึดอำนาจ คณะรัฐบาลปัจจุบัน ซึ่งมีจอมพลแปลก พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรีเสีย จึงขอวิงวอนให้ พี่น้องทั้งหลายจงอยู่ในความสงบ และสนับสนุนการกระทำของคณะภูษาคีด้วย

คณะภูษาคี

29 มิถุนายน 2494

ประกาศกองทัพเรือ

เรื่อง แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี

1. พระสารสาส์นประพันธ์	เป็นนายกรัฐมนตรี
2. พล ร.ต. ทหาร ชำหิรัญ	เป็นรองนายกรัฐมนตรี
3. ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
4. พล ร.ต. ชลิต กุญฑกำมธร	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
5. พลโท ชิต มั่นศิลป์สินาคโยธารักษ์	เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลโท หลวงวิระโยธา
 พลเรือตรี ชลิต กุลกำมธร
 พลโท กาจ กาจสงคราม
 น.อ. อานนท์ ปุณฺณทริกาภา

ประกาศคณะราษฎร

เรื่องปลดข้าราชการออกจากประจำการ ให้ข้าราชการผู้มีนามต่อไปนี้ ออกจากราชการ

1. พล อ. ฉิน ชุณหวัน
2. พล อ. อ. พัน รณอากาศ ฤทธาคณิ
3. พล ต.อ. หลวงชาติตระการโกศล
4. พล ท. สฤษดิ์ ธีระวัชต์
5. พล ต.ค. เภา ศรียานนท์

ออกจากราชการไม่มีเบี้ยหวัดเบี้ยบำนาญ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ลงนาม

พล ท. หลวงวิระโยธา

พล ร.ค. ชลิต กุญกำมธร

พล ท. กาจ กาจสงคราม

น.อ. อานนท์ ปุณฺณทริกาภา

แถลงการณ์ฉบับที่ ๔

พี่น้องประชาชนชาวไทย ตามที่คณะราษฎรได้ทำการยึดอำนาจการปกครองจากคณะรัฐบาล ซึ่งมีจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี และได้จับกุมตัวจอมพลไว้แล้วนั้น อนึ่ง เพื่อให้การปฏิบัติในด้านที่จะรักษาความสงบเป็นไปด้วยดี จึงให้ผู้มีนามดังต่อไปนี้เป็นผู้รักษาพระนคร เป็นทางการชั่วคราวคือ

๑. พลโท หลวงวีระโยธา
๒. พลเรือตรี ชลิต กุญแจมธ
๓. พลโท กาจ กาจสงคราม
๔. พลอากาศโท หลวงเทวฤทธิ์พันธ์
๕. พลเรือตรีทหาร ขำศิริ
๖. นาวาเอก อานนท์ ปุณศรีวิภา

คณะราษฎร

๒๔ มี.ย. ๒๔๗๕

ประกาศกองทัพเรือ

ตามที่คณะราษฎรได้ปฏิบัติภารกิจไปนั้น ทหารเรือเห็นว่า การกระทำนี้ถูกต้อง ทหารเรือขอสนับสนุนอย่างเต็มที่ เรือรบทุกลำที่เคลื่อนลำเข้ามานั้น เป็นการกระทำที่ชอบแล้ว ให้คอยฟังคำสั่งของผู้รักษาพระนครอย่างเคร่งครัด

ประกาศกองทัพเรือ

คณะราษฎรถือว่า คณะรัฐบาลได้พ้นไปแล้วโดยระบบรัฐประหาร ให้กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และพลเรือนอย่าได้ฟังคำสั่งของรัฐบาล ซึ่งเป็นคณะโจรอยู่ในขณะนี้

ประกาศกองทัพเรือ

ทหารเรือขอสนับสนุนคณะราษฎรโดยเต็มที่ ให้เตรียมทหารเรือทุกหน่วยมาสู่พระนคร ถ้าทหารเรือคนใดได้รับบาดเจ็บจากกองทัพเรือ กองทัพบก จะดำเนินการโจมตีทันที เรียกโรงเรียนชุมพลฯ บางนา ทหารเรือมณฑล ๒ เคลื่อนกำลัง

ประกาศคณะภูษาติ

ตามที่ขอให้ทหารเรือไปพบที่ท่าเนียบนั้น ขอให้คณะรัฐประหารกับนายวรวงศ์บัญชาไปพบ
ที่กองทัพเรือภายใน ๕ ชั่วโมง

ประกาศกองทัพเรือ

กองทัพเรือขอประกาศว่า อาชญากรของเราคือ

๑. พลเอก ผิน ชุณหะวัณ
๒. พลอากาศเอก ฟิ้น รณนากาศ ฤทธิชัย
๓. พลตำรวจโท เป่า ศรียานนท์

ขอให้ทหารบก ทหารอากาศ และตำรวจ จงช่วยกันกำจัดเสีย

ประกาศกองทัพเรือ

เรือรบทุกลำอย่าเพิ่งปฏิบัติการ คอยฟังคำสั่งพลเรือตรี แชน บัจจุสานนท์ แทนผู้บัญชาการ
ทหารเรือ

พลเรือตรี แชน บัจจุสานนท์

ประกาศกองทัพเรือ

ถ้ากองทัพเรือถูกทำลาย กองทัพเรือจะใช้นิยามยิงกระหน่ำทันที ให้ราษฎรอพยพห่างจาก
บริเวณท่าเรือ กองทหาร และตำรวจทุกแห่ง ทหารเรือจะทำการพร้อมกันทุกจุด

ประกาศคณะภูษาติ

ประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายทหารเข้ารับราชการทหาร ให้นายทหาร ดังมี
รายนามต่อไปนี้ เข้ารับราชการ

๑. พลโท หลวงธีระโยธา เป็นผู้บัญชาการทหารบก
๒. พลอากาศโท หลวงเทวฤทธิ์ พันลึก เป็นผู้บัญชาการทหารอากาศ
๓. พันเอกสมบูรณ์ สุนทรเวช เป็นแม่ทัพที่ ๑

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลโท หลวงวิจิตรโยธา

พลเรือตรี ชลิต ฤกษ์กำธร

พลโท กาจ กาจสงคราม

พลอากาศโท หลวงเทวฤทธิ์ พันลึก

พลเรือตรี ทหาร ขำหิรัญ

นาวาเอก อานนท์ ปุณศรีภา

ประกาศคณะภูษาคติ

ฉบับที่ ๓

พี่น้องทหารเรือทั้งหลาย ขณะนี้ผู้บัญชาการทหารเรือ รองผู้บัญชาการทหารเรือ และผู้บังคับบัญชาทหารเรือทุกท่านกำลังร่วมมือกันกวาดล้าง คณะรัฐประหารอย่างใกล้ชิด ขอให้พี่น้องทหารเรือทั้งหลายจงทำความเข้าใจอย่างไ้ เชื่อฟังคำสั่งลุลวงของผู้อื่น

พลเรือตรี ชลิต ฤกษ์กำธร

๒๕ มี.ย. ๒๕๕๔

ประกาศคณะภูษาคติ

ฉบับที่ ๕

ตามที่คณะภูษาคติ ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าร่วมอยู่ในคณะรักษาพระนคร เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ข้าพเจ้าขอร้องให้ท่านจงฟังคำสั่งจากคณะผู้รักษาพระนคร และห้ามเคลื่อนย้ายกำลัง

พลโท กาจ กาจสงคราม

๒๕ มี.ย. ๒๕๕๔

คำปราศรัยของจอมพล

ด้วยวันนี้ คณะผู้ชาติ ไก่มาเชิญและขอร้องให้ข้าพเจ้าปรับปรุงคณะรัฐบาลและส่วนบุคคลในการบริหารประเทศสาขาต่าง ๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการจรรโลงประเทศชาติที่ยิ่งขึ้น และได้ชี้แจงต่อข้าพเจ้าว่าไม่ปรารถนาจะทำการรัฐประหารหรือให้เกิดการสู้รบกันขึ้น แต่อย่างไร

ข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในเวลานี้ความสงบของบ้านเมืองสำคัญยิ่ง เพราะสถานการณ์ของโลกเป็นที่น่าวิตกอยู่ทั่วไปว่าจะมีการสงคราม ได้ขยายกว้างยิ่งขึ้น จึงเห็นว่าควรปรับความเข้าใจอันดีกันหน้าเข้าหากันได้ โดยมีต้องให้มีการรบกันขึ้นเอง อันจะนำมาซึ่งความเสียหายอย่างใหญ่หลวง อันคาดไม่ถึงแก่ประชาชนและชาติเป็นส่วนรวมได้ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าหากจะได้ปรองดองกันในยามนี้ โดยอาศัยในยามนี้โดยอาศัยถ้อยทีถ้อยปฏิบัติกันให้เข้าหากันแล้ว ปัญหาความไม่พึงพอใจต่าง ๆ ที่มีอยู่แก่ใครก็ตามก็จะแก้ไขให้หมดไปได้ฉันมิตรร่วมชาติอันเกี่ยวกัน และความพึงพอใจในความผาสุกของชาติก็จะมีขึ้นได้

ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงใคร่จะขอร้องให้พี่น้องทหารบก ทหารอากาศ และตำรวจ ซึ่งเป็นผู้ถืออาวุธงได้ร่วมกันรักษาความสงบของบ้านเมือง โดยตั้งอยู่แต่ภายในที่ตั้งหน่วยทหารของตน และบรรดาข้าราชการทั้งปวง ก็ขอให้ช่วยกันรักษาความสงบให้ปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ถ้าช่วยกันปฏิบัติเช่นนี้ ประเทศชาติอันเป็นที่รักของเราจะอยู่ในความสงบสุขต่อไปเป็นอย่างดี ส่วนการจะปรับปรุงกันประการใดต่อไปนั้น ข้าพเจ้าใคร่จะให้เป็นที่ปรึกษาต่อกันด้วยดี ดังกล่าวมาแล้วนั้น ข้าพเจ้าจะได้พยายามทำอย่างดีที่สุดที่จะให้การผูกตกลงกันเป็นไปด้วยความสงบทุกประการ และขอให้พี่น้องประชาชนจงได้ประกอบภารกิจของตนไปตามปกติด้วยความสงบ จะเป็นคุณแก่ประเทศชาติที่รักของเราตลอดไป

๒๕ มิ.ย. ๕๔

แถลงการณ์จากวิทยุทหารเรือ

คำสั่งจอมพลแปลก พิบูลสงคราม ทางวิทยุทหารเรือ

เวลา ๑๕.๑๒ น. ๓๐ มิ.ย. ๕๔

ข้าพเจ้า จอมพลแปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ขอประกาศให้หน่วยทหาร หรือตำรวจ ที่ทำการต่อต้านคณะผู้ชาติหยุดยิง ให้กลับเข้าที่ตั้งปกติ และฟังคำสั่งผู้รักษาพระนครฝ่ายทหารต่อไป ผู้ใดขัดขืนจะถือว่าขัดคำสั่งของข้าพเจ้า

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

ประกาศพระบรมราชโองการให้ชักธงชัยการศึก

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช

ธานี นวัตกรรม

ให้ประกาศให้ธงชัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ห้ามเคลื่อนย้ายกำลัง
ทหาร นอกจากจะได้รับคำสั่งจากผู้รักษาพระนคร

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

๑. พลโท หลวงวิระโยธา
๒. พลเรือตรี ชลิต กุญแจมรร
๓. พลโท กาจ กาจสงคราม
๔. พลอากาศโท หลวงเทวฤทธิพิทักษ์
๕. พลเรือตรี ทหาร ขำหิรัญ
๖. นาวาเอก อานนท์ ปุณศรีภัก

ประกาศกองทัพเรือ

ฉบับที่ ๕

ด้วยกองทัพเรือได้พิจารณาโดยรอบคอบแล้ว เห็นว่าบรรดาคณะภูษาติเป็นบุคคลที่ควรได้
รับความนิยมโดยทั่วไป กองทัพเรือจึงขอสนับสนุนคณะภูษาตินี้โดยเต็มที่

กองทัพเรือ

๒๕ มี.ย. ๒๕๕๔

ประกาศคณะภูษาติ

ฉบับที่ ๕

พี่น้องทหารบก, เรือ, อากาศ, พลเรือน และประชาชนทั้งหลาย ผู้มีความรักชาติ
และไม่ทำลายชาติ คงจะได้ยินถ้อยคำแถลงของจอมพล แปลก พิบูลสงครามแล้ว ย่อมจะมีความ
เข้าใจว่า คณะรัฐมนตรี ของจอมพล แปลก พิบูลสงครามนั้น ได้พ้นจากฐานรัฐมนตรีไปแล้ว
โดยสมบูรณ์ตามระบบการรัฐประหาร ฉะนั้น ขอจงให้พี่น้องทหารบก, เรือ, อากาศ ผู้รักชาติ

ทั้งหลายจงร่วมใจกันสนับสนุนรัฐบาลใหม่ ซึ่งสละเลือกเนื้อและชีวิตร่วมกันจรรโลงประเทศไปสู่ความจริง และพยายามต่อต้านต่อการสั่งการของคณะรัฐประหาร ซึ่งเป็นคณะโจรครองเมือง

คณะกู้ชาติ

๒๕ มี.ย. ๒๕๕๔

ประกาศคณะกู้ชาติ

ฉบับที่ ๑๒

พี่น้องชาวต่างประเทศทั้งหลายผู้มีไมตรีจิตมีรภาพในพี่น้องชาวไทย คงจะได้ทราบถึงนิสัยใจคอของประชาชนชาวไทยทุก ๆ คนดีว่ามีความรักชาติเพียงใด เมื่อคราวใดที่เห็นว่าชาติจะแตกสลายโดยการกระทำอันไม่ชอบธรรมของบุคคลใด ประชาชนชาวไทยก็ไม่อาจทนดูกายได้ จำต้องเข้าจัดการกู้ชาติไว้ การกระทำของคณะกู้ชาติครั้งนี้หวังว่าคงได้รับความเห็นอกเห็นใจจากพี่น้องต่างชาติเป็นอย่างยิ่ง เรามีความมุ่งหมายแต่เพียงกู้ชาติของเราให้ดำรงคงสภาพอยู่ชั่วฟ้าดินสลายเท่านั้น

คณะกู้ชาติ

๒๕ มี.ย. ๒๕๕๔

ประกาศคณะกู้ชาติ

ฉบับที่ ๑๓

ในเวลา ๒๕.๔๕ น. ทราบว่าทหารบกและตำรวจ บางส่วนจะบุกเข้าทำร้ายคณะกู้ชาตินั้น บางที่อาจเป็นได้ ฉะนั้น ขอให้พี่น้องทหารบก ตำรวจ ตลอดจนพลเรือนที่มีใจรักช่วยหลบออกไปจากกรมกอง และสถานที่ตำรวจให้พ้นอันตราย เพราะทหาร กองทัพเรือ จะใช้ปืนใหญ่เรือยิงทำลายซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่ผู้ใกล้เคียงกั๊งกล่าวแล้ว เพราะสุควิสัยที่กองทัพเรือจะนั่งดูกายได้

พลเรือตรี แชน บัจจสานนท์

๒๕ มี.ย. ๒๕๕๔

ฉบับที่ ๑๔

พี่น้องทหาร ตำรวจ และพลเรือนทั้งหลาย ตามที่พลอากาศเอกฟื้น กล่าวว่าจะได้ทำการ
กวาดล้างคณะภูษาคีนั้น ความจริงคณะภูษาคีจะทำการกวาดล้างบรรดาคณะโจรครองเมืองทั้ง-
หลาย ฉะนั้นถ้าหากทหารเรือได้ถูกทำร้ายด้วยกำลังอาวุธ ณ ที่ใดก็ตาม ทางกองทัพอเรือจะใช้
ปืนเรื่อยิงกระหน่ำทันที ขอให้ประชาชนทั้งหลายจงหลีกไปจากกรมกองทหาร และสถานีตำรวจ
ทุกแห่ง ทางกองทัพอเรือจะทำลายพร้อมกันทุกจุด

กองทัพอเรือ

๒๘ มี.ย. ๒๔๘๔

ประกาศกองทัพอเรือ

ฉบับที่ ๑๕

เราไม่ต้องการกระทำการใด ๆ อันจะนำมาซึ่งการเสียเลือดเนื้อโดยบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ได้
เป็นข้าศึกที่แท้จริงของเรา เช่น พี่น้องทหารบก อากาศ และตำรวจ ที่ถูกอิทธิพลของพลเอก
ฉิน ชูตหวัด พลอากาศเอกฟื้น รมณอากาศฤทธาภรณ์ และพลตำรวจโท เป๋า ศรียานนท์ กรอบ-
ง่าอยู่คำปราศรัยของจอมพลแปลก พิบูลสงคราม กองทัพอเรือมีทั้งทหารที่ใจเือก สามัคคีและ
สมรรถภาพสูง ประกอบทั้งอาวุธที่ทันสมัยพร้อมอยู่เสมอที่จะจัดการกับข้าศึกที่แท้จริงของประเทศ
ชาติ นอกจากนี้เรามีเสียงประชาชนสนับสนุนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้วย เราไม่ใช่นักคิดที่จะ
ใช้อิทธิพลเข้าครอบงำบังคับเอากับผู้ใดบังคับบัญชา แต่ผู้ใดบังคับบัญชาของเราทุกคนมีมติเป็น
อันหนึ่งอันเดียวที่จะจัดการกับศัตรูของเราอย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว

กองทัพอเรือ

๒๘ มี.ย. ๒๔๘๔

ประกาศคณะภูษาคี

ฉบับที่ ๑๖

คณะภูษาคีขอประกาศให้ พลอากาศเอก ฟื้น รมณอากาศ ฤทธาภรณ์ จังตั้งอยู่ในความสงบ
ผู้รักษาพระนครได้ปลด พลอากาศเอกฟื้น ออกจากราชการแล้ว ให้ทหารอากาศทั้งหลายคอยฟัง
คำสั่งจากผู้รักษาพระนครเท่านั้น หากพลอากาศเอกฟื้น ยังจะขัดขืน ทางคณะภูษาคีจะใช้ปืนเรื่อย
ต่อท่านทันที

คณะภูษาคี

๒๘ มี.ย. ๒๔๘๔

ประกาศคณะราษฎร

ฉบับที่ ๑๗

ตามที่วิหุ จ.ร.ส. กล่าวหาว่าทหารเรือเอาปืนสโคทรูปรีนท์ ยิงโรงไฟฟ้านั้นไม่เป็นความจริง ความจริงทหารเรือได้ทำการยิงตำรวจรถถังที่เจ็ทสถานพระพุทธยอดฟ้าซึ่งพยายามบุกกรกเข้ามา และปรากฏว่าเมื่อถูกยิงฝ่ายตำรวจโคลาถอยไป ขอให้ประชาชนโปรดเข้าใจตามข้อเท็จจริงมาเพื่อทราบเจตนาดีของคณะราษฎรว่ามีใจตนามุ่งร้ายต่อทรัพย์สินและชีวิตของพลเมืองแต่ประการใด

คณะราษฎร

๓๐ มี.ย. ๒๔๙๔

ประกาศคณะราษฎร

ฉบับที่ ๑๘

จอมโจรรัฐประหาร ๘ พ.ย. ที่สนับสนุนคณะรัฐประหารได้ลดน้อยถอยไปตามลำดับ เพราะพี่น้องทหารบก ทหารอากาศ และตำรวจตลอดจนประชาราษฎร์ทั่วไป ได้ประจักษ์แจ้งในผลกรรมที่คณะรัฐประหารได้บีบบังคับพี่น้องทหารบก ทหารอากาศและประชาราษฎร์ทั้งหลายมาเป็นเวลาเกือบ ๔ ปี เป็นที่คาดว่าคณะราษฎรจะสามารถปราบปรามคณะรัฐประหารได้ราบคาบ และนำความสันติสุขมาสู่ประชาชนชาวไทยในเวลาอันเร็วนี้ ฉะนั้นขอให้พี่น้องทหารอากาศ ทหารบก และประชาชนจงร่วมกันสนับสนุนคณะราษฎร เพื่อทำการต่อต้านคณะรัฐประหารให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

คณะราษฎร

๓๐ มี.ย. ๒๔๙๔

ประกาศคณะราษฎร

ฉบับที่ ๑๙

พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย คณะราษฎรรู้สึกสลดใจเป็นอย่างมากที่ศัตรูของชาติ หรือบุคคลคณะหนึ่งที่แสวงอำนาจจนลืมประกาศว่าจะทำการปราบคณะราษฎร เพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจ และเอกลิทธิที่เคยได้รับ โดยหากำนั้นถึงผลเสียหลายอันจะเกิดขึ้นไม่ คณะราษฎรหาได้พร้อมหวังต่อคณะ

บุคคลซึ่งสิ้นหลังหระ และออกคำสั่งเพื่อรักษาเก้าอี้เหล่านี้แม้น้อยไม่ หากแต่เห็นว่าประเทศไทยนี้เป็นของชาวไทยก่อนที่จะมอง เลือดด้วยคำสั่งของบุคคลที่เตรียมฝากเงินไว้ต่างประเทศและพร้อมที่จะหนีออกนอกประเทศเพื่อหาเหตุการณ์คืนกรร มอันนี้คณะภูษาคติไม่อยากจะกระทำ เมื่อชาติไทยเป็นของคนไทย มติมหาชนแทนที่คณะรัฐบาลจอมพลแปลก ควรจะลอกหรืออยู่ไม่ไระตลอดกาล ที่แล้วมาหาชนไม่กล้าแสดงก็เพราะรัฐบาลปิดปากประชาชนด้วยอำนาจเถื่อน บัดนี้ถึงเวลาของมติมหาชนแล้ว คณะภูษาคติซึ่งมีทั้งทหารบก เรือ อากาศ และตำรวจ ที่รักษาความเป็นธรรมและประชาธิปไตย สนับสนุนทุกวิถีทางที่จะให้เป็นมติของมหาชนจริง เพราะฉะนั้นขอให้พี่น้องชาวไทย ซึ่งมีสิทธิในประเทศของท่าน จงแสดงความเห็นของท่านในยามนี้เถิด ก่อนที่เหตุการณ์จะสายเกินไป

คณะภูษาคติ

๓๐ มี.ย.๒๔๘๔

ประกาศคณะภูษาคติ

ฉบับที่ ๒๐

ท่านพี่น้อง เพื่อนร่วมชาติ

บัดนี้ใครจะแจ้งให้ท่านทั้งหลายทราบว่า ทหาร เรือผู้หวังดีต่อประเทศชาติ ได้ถูกฝ่ายรัฐประหารส่งกำลังเข้าต่อสู้ และยิงปืนใหญ่เข้าไปในบริเวณกรมกองทหารยังมีได้ทำการโต้ตอบแต่ประการใด เพื่อรักษาสัตย์ที่ได้ให้ไว้แก่พี่น้องชาวไทย ผู้รักชาติจึงตระหนักในความเห็นแก่ตัวและฝ่ายรัฐประหารไว้ควย ทั้งนี้ขอให้ เป็นมติของท่านเองในอันที่จะพิจารณาต่อไป

คณะภูษาคติ

ประกาศคณะภูษาคติ

ฉบับที่ ๒๑

พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย

ความมุ่งหมายของคณะภูษาคติในการที่ได้ลุกขึ้นทำการคราวนี้ก็เพราะความรู้สึกขมขื่นในความเหลวแหลกของบรรดาบุคคลผู้หน้าทึบที่บริหารประเทศชาติ ซึ่งท่านก็ได้ยินแก่หูรู้แก่ตามาแล้วว่าเขาได้ให้อำนาจหน้าที่ของเขาในทางที่กอบโกยแสวงหาโชคลาภต่าง ๆ จากหยาดเหงื่อและ

เลือกของพี่น้องชาวไทยมาแล้วเพียงใด เขาได้ใช้อำนาจกฎหมายมาบังคับและข่มขู่ราษฎร ส่วนตัวเอชนั้นประพฤติตนอยู่เหนือกฎหมายทุกประการ ตัวอย่างง่าย ๆ มีคำร้องและทหารค่าขึ้นเดือน ค่าของหน้ภาษี คล้ายกับได้ไปโนโปโลในการประพฤติชั่วทุก ๆ อย่างไว้ให้พวกพ้องอันคั่งใจจะค้ำรงอำนาจทางการเมืองตลอดกาล พวกเขาได้หาทุนแก่พี่น้องราษฎรจนหือไม่ขึ้น ระงับเสียงนินทาต่าง ๆ กล้วยลูกปืนและพลการ ประพฤติตนอยู่ในอำนาจบาครใหญ่ จับคนแก่ที่หมกสภภาพและเหอเหมิขึ้นมาเป็นทุนการเมือง และป้ายสีผู้อื่นว่าเป็นพวกคอมมิวนิสต์บ้าง ราษฎรบ้าง ซึ่งแท้จริงพวกเขาเองนั่นแหละเป็นอะไรขอให้พี่น้องคิดดูด้วยความคึกคะนองเห็นของตัวเอง

บัดนี้ เราได้ลุกขึ้นเพื่อตั้งอุดมคติที่จะกระทำทุก ๆ ทางเพื่อขจัดความโสมมต่าง ๆ ของบุคคลคณะนี้ ซึ่งจะมีพี่น้องชาวไทยเป็นจำนวนไม่น้อยที่มีอุดมคติ และเห็นจริงจึงด้วยวิจารณญาณของท่านเอง เราจะตอบแทนการกระทำทุกอย่างอันนำมาคัสีของเขาด้วยความพร้อมเพรียงและเสียสละ ทั้งนี้มิใช่เจตนาจะครองอำนาจเพื่อตนเองหรือพรรคพวก แต่จะได้อุทิศการเสียสละและการกระทำเหล่านี้เป็นการแก้แค้นความทารุณต่าง ๆ ของพรรคการเมืองตลอดกาล พรรคการเมืองใช้อำนาจหน้าคานและชอบยั้งตั้ง ช่อมราษฎรผู้ไร้ความคิด เพื่อที่จะนำอำนาจนี้มาให้พี่น้องชาวไทยด้วยกัน

จึงเรียนมาให้ทราบถึงเจตนาอันนี้โดยทั่วกันขอให้พี่น้องชาวไทยจงทราบและสังเกตุได้ว่าผู้ที่ไปประพฤตินเป็นคนสกปรกโสมมเยี่ยงบุคคลหน้าคานในคณะพรรคตลอดกาลนี้ สมควรจะได้รับผลแห่งกรรมชั่วของคนคานพุทธวิจนะของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราเพียงใด

คณะกู้ชาติ

30 มิถุนายน 2494

ประกาศของรัฐบาล

ประกาศ

เนื่องด้วยปรากฏว่า มีบุคคลส่วนน้อยได้ทำการก่อกวนความไม่สงบขึ้นในพระนคร

และได้ประกาศวิทย์แต่งตั้งผู้รักษาพระนคร ทั้งรัฐบาลประกาศกฏอัยการศึกนั้น

ขอประกาศชี้แจงว่า ประกาศวิทย์นั้นเป็นประกาศหลอกลวงและรับสมอ้าง ฉะนั้นให้ข้าราชการทุกกระทรวงทบวงกรม อย่าได้เชื่อถือประกาศวิทย์จากสถานีทหารเรือนั้น และให้ข้าราชการทุกคนจงปฏิบัติราชการตามปกติ

(ลงชื่อ) วรการบัญชา

รักษากาเวแทนนายกรัฐมนตร

29 มิถุนายน 2494

ความมาก

ที่ พิเศษ/2494

กระทรวงกลาโหม

29 มิถุนายน 2494

เรื่อง เชิญนายทหารเรือชั้นผู้ใหญ่

เนื่องด้วยเกิดความไม่สงบขึ้นในพระนครในขณะนี้ ฉะนั้น เพื่อความสันติจึงให้นายทหารเรือชั้นผู้ใหญ่บางนายมาพบรัฐมนตรีช่วยว่าการกลาโหม ณ ทำเนียบรัฐบาลโดยด่วน เพื่อจะได้เจรจาหรือราชการดังมีรายนามดังต่อไปนี้

1. พล ร.อ. สินธุ์ กมลนาวิน
2. พล ร.ท. หลวงเจริญราชนาวา
3. พล ร.ท. ฉันท นาวาวิจิตร
4. พล ร.ศ. หลวงสุนาวินวิวัฒน์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

คำสั่งพิเศษกระทรวงกลาโหม

เรื่องไม่ให้ทหารเรือออกจากที่ตั้งและเคลื่อนย้ายกำลัง

4. พล ร.ต. หลวงสุนาวินวิวัฒน์

ร.ม.ต. ช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

คำสั่งพิเศษกระทรวงกลาโหม

เรื่อง ไม่ให้ทหารเรือออกจากที่ตั้ง และเคลื่อนย้ายกำลัง

เนื่องจากมีทหารเรือส่วนน้อยบางพวก ประพฤติตนเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาล ไม่เป็นที่น่าไว้วางใจ เพราะฉะนั้น จึงห้ามไม่ให้ทหารเรือทุกหน่วยออกจากที่ตั้ง และเคลื่อนย้ายกำลังใด ๆ ทั้งสิ้น

สั่ง ณ วันที่ 29 มิย. 2494

(ลงชื่อ) พล ร.ต. สุนาวินวิวัฒน์

(หลวงสุนาวินวิวัฒน์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

คำสั่งพิเศษกระทรวงกลาโหม

เรื่อง ห้ามส่งกระจายเสียง

เนื่องจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งราชนาวิ (2 ร.น.) ได้ประกาศข้อความต่าง ๆ เช่น การหลอกลวงประชาชนให้เข้าใจผิดในขณะนี้

ฉะนั้น ห้ามไม่ให้สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งราชนาวิ (2 ร.น.) ส่งกระจายเสียงเด็ดขาด ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พล ร.ต. สุนาวินวิวัฒน์

(หลวงสุนาวินวิวัฒน์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

ประกาศใช้กฎอัยการศึก

ในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลวชิราลงกรณ

ธานีนิวัต กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า เนื่องจากมีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาความเรียบร้อย ปราศจากภัยซึ่งจะมีมาจากภายนอก และภายในราชอาณาจักร

พระมหากษัตริย์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 152 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กับมาตรา 2 แห่งกฎอัยการศึก พุทธศักราช 2457 ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎอัยการศึก พุทธศักราช 2457 พุทธศักราช 2485 ซึ่งได้อนุมัติโดย พ.ร.บ. อนุมัติ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมกฎอัยการศึก พุทธศักราช 2457 พุทธศักราช 2485 จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศใช้กฎอัยการศึกทุกมาตรา ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2494 เวลา 10.00 นาฬิกา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน พุทธศักราช 2494 เป็นปีที่ 6 ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

วรการบัญชา

รัฐมนตรี

ประกาศพระบรมราชโองการ

ในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลวชิราลงกรณ

ธานีนิวัต กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

โดยที่ปรากฏว่า ได้มีการจรรยาจรเกิดขึ้นในราชอาณาจักร
พระมหากษัตริย์อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 60 ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้กำลังทหาร เพื่อปราบ
ปรามการจรรยาจรได้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 29 มิถุนายน พุทธศักราช 2494

เป็นปีที่ 6 ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

วรวงการบัญชา

รัฐมนตรี

ประกาศ

ตามที่มิวิหุยประกาศว่า ข้าพเจ้าลงชื่อในประกาศตั้งรัฐบาลใหม่นั้น ขอยืนยัน
ว่าข้าพเจ้ามิได้ลงชื่อตั้งนั้นข้าพเจ้าคงอยู่ในมุ้งข้าพเจ้า ณ บัดนี้

ชานีนิวัติ

29 มิ.ย. 2494 เวลา 18.00 น.

ประกาศ

ตามที่คณะบุคคลส่วนน้อยได้ก่อการร้ายขึ้นในพระนคร และได้ประกาศรับสมอ้าง
เอาชื่อของ พลโทวีระ วีระโยธา เป็นผู้รักษาพระนคร และเป็นผู้นับราชการทหารบก
ร่วมกับคณะกษัตริย์นั้น

ขอประกาศชี้แจงว่า เวลานี้ พลโท วีระ วีระโยธา ได้ประจำอยู่ที่พิษณุโลก
และคิดต่อแจ้งมาว่า ไม่ได้ร่วมมือด้วยกับคณะก่อการร้ายแต่อย่างใด ขณะนี้ก็พร้อมที่จะ
ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาลของจอมพลแปลกพิบูลสงครามอยู่ ณ หน่วยทหารของกองทัพที่ 3
ที่พิษณุโลก

ฉะนั้นขอให้พี่น้องชาวไทยทั้งหลายจงทราบความจริงตามประกาศนี้ และขออย่า
ได้เชื่อถือประกาศวิหุยของทหารเรือ ซึ่งประกาศรับสมอ้างเหล่านั้นแต่ประการใด ๆ

ทั้งสิ้น

(ลงชื่อ) พล อ. ณ. รุณะวัน

มิ.ย.

ประกาศกระทรวงกลาโหม

ฉบับที่ 3

พี่น้องทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศทั้งหลาย กระทรวงกลาโหมขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า พลเรือโทชั้น นาวาวิจิตร ผู้บัญชาการกองเรือรบ และพลเรือตรีหลวงชำนาญอรุณบุษย์ เสนาธิการกองเรือรบ ได้มารายงานตัวแก่ ร.ม.ต. ว่าการกระทรวงกลาโหมแล้ว ตั้งแต่ 04.00 น. ของวันที่ 30 มิ.ย. 2494 มีเจตนาอันแรงกล้า ที่จะระงับการต่อสู้ของทหารเรือส่วนน้อย ที่ร่วมกับพวกกบฏ ซึ่งอ้างตัวว่าเป็นคณะกษัตริย์ ขณะนี้กำลังร่วมมือกับกองทัพอากาศและกรมตำรวจที่จะปราบปรามพวกกบฏอย่างซบถเข้มแข็ง

ฉะนั้นขอประกาศให้นายทหารเรือ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับพวกกบฏ มารายงานตัวต่อผู้บัญชาการกองเรือรบ ที่วังสวนกุหลาบ ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พล ร.ต. สุนาวันวิวัฒน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

30 มิ.ย. 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 1

พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย

กัวยปรากฏว่า มีบุคคลพวกหนึ่ง ในเครื่องแบบราชการไทยได้บังอาจจับ พลนา นายกรัฐมนตรีของประเทศไทย ในขณะที่ พลฯ นายกรัฐมนตรีกำลังปฏิบัติการในพิธีมอบเรือชุดแมนฮัตตันจากคณะผู้แทน อี.ซี.เอ. และผู้แทนประชาชนชาวอเมริกันทั้งหลาย การ

กระทำครั้งนี้ ส่อให้เห็นความไม่สุจริตและไม่เป็นธรรม การกระทำอันน่าอับอายต่อผู้ศรัทธาและ
 ทูตานุทูต และชาวต่างประเทศลอบจมนักลอบผู้มิเกียรติกี่หลาย ซึ่งจะนำมาซึ่งความเสีย
 หายต่อประเทศชาติ อันเป็นที่รักของเรา กองทัพอากาศเป็นกองทัพของประชาชนชาวไทย
 จะต้องปฏิบัติภารกิจตามมติของมหาชน ซึ่งมีรัฐบาล ตามรัฐธรรมนูญเป็นฝ่ายบริหาร ดังนั้น
 กองทัพอากาศจะรักษาไว้ซึ่งความมุ่งหมายอันเด็ดเดี่ยวอันนี้ไว้ตลอดชั่วชีวิต ผู้ใดจะมารุกราน
 กระทำมิชอบต่อรัฐบาล ครั้งนี้ กองทัพอากาศจะกระทำการโดยสุจริตในการที่จะรักษาไว้
 ซึ่งรัฐธรรมนูญอันเป็นที่รักและบูชาของเรา ขอให้ผู้ที่หรือว่าฝ่ายสหประชาชาติจะคิดว่า ชาวไทย
 เราเป็นอย่างไร

ฉะนั้น ประกาศเรื่อง ห้ามขายกำลัง และตั้งผู้รักษาการณ์พระนครนั้น ขอให้ทหารและ
 ประชาชนทั้งหลายอย่าได้เชื่อถือ

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. อุทธาณี
 ผู้บัญชาการทหารอากาศ
 กองทัพอากาศคอนเมือง
 วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 2

พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย

กองทัพอากาศขอประกาศอย่างเด็ดขาดว่า ถ้าหากฝ่ายกบการร้ายยังไม่หยุดการกระทำ
 อันมิชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว กองทัพอากาศไทยจะปฏิบัติ
 การตามทางที่ควร ต่อที่หมายที่ฝ่ายกบการร้ายยึดอยู่ เพื่อรักษาสันติสุขของประชาชนชาวไทย
 และผลงานขององค์การสหประชาชาติ บรรดาพี่น้องชาวไทยทั้งหลาย และทหารอากาศทั้ง
 หมก จงฟังคำสั่งของข้าพเจ้าแต่ผู้เดียว ทั้งนี้ถือว่า คณะกู้ชาติเป็นฝ่ายกบฏรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย ให้ทหารอากาศทุกหน่วยเตรียมพร้อม และเตรียมการทิ้งระเบิดได้ทันที
เพื่อเตรียมรับสถานการณ์ของทหารเรือได้ทุกโอกาส

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 3

พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย

ทหารอากาศทั้งหมดคือนั้ พลอากาศเอก พัน รณนากาศ เทชธานี เป็นผู้บัญชาการ
จะยึดมั่นจนสุดลมหายใจที่จะรักษาไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนกุชาติซึ่ง
ฝ่ายกบฏต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ประกาศแต่งตั้ง และปลดข้าราชการทหาร
ซึ่งกระทำการไปโดยพลการ เพื่อหวังผลประโยชน์ส่วนตัวทั้งสิ้น ขอให้ประชาชนที่รักทั้งหลาย
อย่าได้เชื่อถือเลย ขอให้โปรดพิจารณาเหตุผลและฟังคำแถลงการณ์ของรัฐบาล และ
พลเอก ฉิน ชุนหะวัน ผู้บัญชาการทหารบกและข้าพเจ้า

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์ของทัพอากาศ

ฉบับที่ 4

พี่น้องชาวไทยที่รักทั้งหลาย

อันการกระทำใด ๆ ของทหารเรือบางส่วน ถือว่าเป็นการทำลายล้างชาติและสวัสดิภาพของประชาชน ทหารอากาศจะดำรงและรักษาไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ในกรณีเช่นเดียวกันนี้ ทหารเรือบางส่วนก็ได้ปฏิบัติกรมาแล้ว เมื่อ 26 ก.พ. 2492 การกระทำครั้งนั้นเป็นการกบฏรัฐธรรมนูญ และ รัฐบาลได้สังเกตเห็นความจำเป็นที่พี่น้องส่วนหนึ่งซึ่งได้แก่กายอย่างทหารเรือได้รับความเสียหาย จึงได้พิจารณาหาทางผ่อนผัน เพื่อความสงบและสันติสุขของประชาชนชาวไทย เมื่อมีผู้คิดกบฏและก่อการร้ายเช่นนี้ ก็ถือว่าเป็นการกระทำต่อประชาชน ซึ่งผิดวิถีทางรัฐธรรมนูญ ทางออกซึ่งจะมีได้ควรจะทำ ทางสภาผู้แทนราษฎร แต่ครั้งนี้เป็นกรกระทำที่ละเมิดรัฐธรรมนูญ และเป็นการทำลายล้างรัฐบาล ตลอดจนประชาชนโดยตรง ขอให้พี่น้องทั้งหลายจงพิจารณาด้วยความเป็นธรรม ผู้คิดกบฏครั้งนี้ไม่คิดละอายแก่ใจโดยถือประโยชน์ส่วนตัว ถือหะโทะระเป็นที่ตั้ง อันเนื่องด้วยในทางบุคคลไม่ชอบกันเป็นส่วนตัว และมาอ้างเหตุน้อยเป็นเหตุใหญ่ อย่างไรก็ตามก็เข้าใจว่าแผนการอันนี้คงรับคองเนื่องมาจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ พี่น้องทหารเรือ ตำรวจ ทหารบก และทหารอากาศทั้งหลาย ขอได้โปรดพิจารณาเพื่อความสันติสุขของประเทศ มิฉะนั้นรัฐบาลของประเทศไทยก็คงอับปางลงตามการกระทำของผู้กบฏกึ่งที่เห็นอยู่ ณ บัดนี้

(ลงนาม) พลอากาศเอก ชิน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์ของทัพอากาศ

ฉบับที่ 5

เพื่อนทหาร ตำรวจ ข้าราชการ และประชาชนทั้งหลาย

บรรดาแถลงการณ์ของฝ่ายกบฏ ซึ่งได้ออกประกาศไปแล้วนั้น เป็นแถลงการณ์หลอกลวงทั้งสิ้น

การยึดเอาตัวหัวหน้ารัฐบาลไปเป็นประกัน และสร้างความโกลาหลอลหม่านยิ่งยักให้เกิดขึ้นเช่นนี้ เป็นวิธีการอันเสื่อมทรามของพวกที่ตองการความไม่รวม เช่น พวกคอมมิวนิสต์เท่านั้น

กองทัพอากาศขอให้ความมั่นใจ แก่เพื่อนทหาร ตำรวจ ข้าราชการและประชาชนทั้งหลายว่า จะต่อต้านทุกอย่างทุกประการ ในอันที่จะขจัดความไม่รวม ซึ่งทหารเรือบางส่วนได้ก่อขึ้นครั้งนี้ ด้วยเจตนาารมอันเด็ดเดี่ยว และถึงที่สุด

อนึ่ง ขอเรียนให้พี่น้องทั้งหลายทราบว่า การแต่งตั้งบุคคลต่าง ๆ เข้ารับหน้าที่ตั้งที่ฝ่ายกบฏได้ประกาศไปแล้วนั้น เป็นการแต่งตั้งไม่สมบูรณ์ด้วยกฎหมายบุคคลผู้ได้รับแต่งตั้ง บางบุคคลมิได้ทราบเรื่องและเห็นด้วยกับการแต่งตั้งนั้น ๆ เลย

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ กองเมือง

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์ของทัพอากาศ

ฉบับที่ 6

พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย

ทหารอากาศ ด้วยความร่วมมือร่วมใจของ ทหารบก ตำรวจ และบรรดาทหารเรือ ซึ่งยังจงรักภักดีต่อ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และประชาชน จะขอทำลายล้างการกระทำ

ทำอันมิชอบของฝ่ายกบฏ จนถึงที่สุด

เราทั้งหมดจะสู้จนหมดลมหายใจ ในอันที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ เราต้องการความสงบ แม่ว่าความสงบนั้น จำเป็นต้องเสียเลือดเนื้อก็ตาม

เราขอพี่น้องทั้งหลาย จงอยู่ในความสงบ สันนิษฐานและเชื่อฟังคำสั่งของพระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยลาภ ฯ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ นายวรวงศ์บัญชา รักษาการราชการแทนนายกรัฐมนตรี ด้วยความเชื่อมั่น

บัดนี้ รัฐบาล ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกแล้ว ทหารและตำรวจจะได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเฉียบพลันและเข้มแข็ง ขอให้ประชาชนทั้งหลาย ได้สนับสนุนการปฏิบัติของฝ่าย รัฐบาล ด้วยดี จนกว่าจะไถ่คืนมาซึ่งสันติ

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ ดอนเมือง

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 7

พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย

ตามที่พล ฯ นายกรัฐมนตรี จอมพลแปลก พิบูลสงคราม ได้แถลงมาในข่าววิทยุของฝ่ายกบฏนั้น เป็นการปฏิบัติด้วยคหามำใจในฐานะกบฏบังคับ อยางไรก็ดี ทหารอากาศทั้งหลาย ยังยึดมั่น และถากถางทางไปประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่งของเราตลอดจน พล ฯ ทาน ไพนจากภัยพิบัติทั้งหมด ทหารอากาศจะตกลงใจใช้กระสุนทุกนัด ลูกกระเบิดทุกลูก และด้วยเลือดเนื้อทุกอย่างเพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ

อนึ่ง ขอให้เห็นว่า การที่ฝ่ายกบฏบังคับ พล ฯ ทานจอมพล มากลานั้นเป็นการจ

พณ ฯ ทานจอมพลแตงกัวยี่ว ไม่มีฝ่ายรัฐบาลใด ๆ ที่รักษากฎหมาย จะเชื่อชื่อและไม่รับฟัง

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคณี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 8

กราบเรียน พณ ฯ ทานจอมพล

การกระทำครั้งนี้เป็นเหตุการณ์ฉุกเฉิน และเรามีแผนการตามที่ทราบกันแล้วเสมอมา ทั้งนี้เพื่อสมทบรัฐธรรมนูแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นการศึกษาหมายในแง่กฎหมาย พณ ฯ ทาน ไคกลาววิงวอนมาแล้วทางวิทยุ นั่นคือว่า พณ ฯ ทานถูกควบคุมตัวโดยพวกกบฏ พณ ฯ ทานถูกบังคับ ถึงต้องยินยอมตามทหารเรือบางส่วน เช่น ใช้อาวุธบังคับ หรือ ฝ่ายคอมมิวนิสต์แทรกซึม

อันการกระทำใด ๆ เป็นการมิชอบด้วยกฎหมายบ้านเมืองแล้ว ไม่มีใครยกย่องได้ ขอพณ ฯ ทาน ได้เสียสละเพื่อกฎหมายของประเทศไทยและบ้านเมือง การที่ พณ ฯ ทาน จอมพล ขอให้เปิดการเจรจาด้วยดีนั้น ก็ชอบที่ทหารเรือ ที่จะปล่อยให้ พณ ฯ ทาน รวมทั้ง รัฐบาลได้มาเจรจากันก่อน

ฉะนั้น การกระทำครั้งนี้ ถือว่าเป็นโมฆะทั้งสิ้น ทั้งนี้ขอ พณ ฯ ทาน ได้ยอมเสียสละเพื่อปราบปรามผู้กบฏต่อบ้านเมือง ซึ่งทำหมดเหล่านี้เขาทำเพื่อหลอกลวงประชาชนทั้งสิ้น

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคณี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 9

กองทัพอากาศแถลงว่า กำลังกองทัพเรือส่วนหนึ่งส่วนใด ที่เคลื่อนที่เข้ามา โดยมี ใ้ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐบาลอันถูกต้องตาม ร.ช.น. แล้ว กองทัพอากาศจะถือว่าเป็นกำลังของ ฝ่ายกบฏ และจะทำการทันทีตามที่เห็นควร ดังนั้นจึงขอแจ้งให้หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพเรือทราบว่า มีพวกท่านส่วนน้อยเท่านั้น ที่เห็นผิดเป็นชอบ ขอให้เพื่อนทหารเรือที่ยังมี จิตใจรักประเทศชาติจงใช้วิจารณญาณตกลงใจในทางที่ถูกที่ควรสมกับพระราชดำริของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า " ทำแต่ในสิ่งที่ถูกที่ควรจงทุกประการ "

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 10

ประชาชนที่รักทั้งหลาย

ขณะนี้ สถานีวิทยุทหารเรือ กำลังระดมกำลังคนทาง เพื่อหลอกลวงประชาชนชาวไทย และเพื่อชาวต่างประเทศทั้งหลายให้เข้าใจผิด โดยได้แถลงว่า เขากระทำเพื่อความเจริญ ของประเทศชาติ แต่ขอให้คิดดูเถิด ขณะที่ พล.ฯ ท่านจอมพลแปลก พิบูลสงคราม กำลังทำ พิธีรับมอบเรือซุก "แมนฮัตตัน" ก็ถูกคณะทหารเรือจับไป พล.ฯ ท่านนายทนายกำลังรับเรือซุก ซึ่งจะนำความเจริญของประเทศไทย แต่กลับถูกจับไป เรารู้กันอยู่แล้วทุกกระยะของแผนการ ของทหารเรือบางส่วน แต่พล.ฯ ท่านนายทนาย ยังเต็มใจไปโดยมิได้นึกถึงอันตรายต่าง ๆ ที่จะ ประสบ เพื่อรับเรือซุกมาไว้สำหรับซุกลอกสันคองให้เรือสินค้าขนาดใหญ่เข้าออกในลำน้ำเจ้า

พระยาไค้ ซึ่งทั้งนี้จะทำให้ลคคาสั่งของตาง ๆ ในห้องตลาดของไทย ตลอดจนของที่ส่งออกไป ก็จะช่วยไค้คี่ เช่นเดียวกัน กองทัพอากาศขอแจ้งให้กองทัพเรือทราบ ขาพเจ้าไม่เคยใช้การ ปกครองแบบทาส กคคอยู่ไค้บังคับบัญชาใ้ปฏิบัติภารกิจ ๆ เลย ตรงกันข้ามขาพเจ้าไม่ตองบอก เขาก็มากันเอง กองทัพอากาศนั้นไม่เคยมีหน้าากปกปิด ? ตอหน้าอย่างหนึ่งลับหลังอย่างหนึ่ง สำหรับเรื่องอาวุธนั้นขอขุคให้เสียเวลาเลย รัฐบาลไค้กำหนดเวลาไว้แล้วว่า ให้กองทัพเรือ ฝ่ายภูธาสิส่งผู้แทนพร้อมทั้ง จอมพลแปลก พิบูลสงคราม มาเจรจาที่ทำเนียบรัฐบาลภายใน 24 นาฬิกา ของวันที่ 29 มิ.ย. 2494 ถ้าพบเวลาไปแล้วทางรัฐบาลจะค้ำ เน้นการปราบปราม ทันที กองทัพอากาศเป็นของประชาชน จะตองฟังคำสั่งของรัฐบาลที่ถูกต้องตามกฎรัฐธรรมนูญ ในอันที่้จะปราบปรามพวกกบฏให้เสร็จสิ้นไป.

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี
 ผู้บัญชาการทหารอากาศ
 กองทัพอากาศ คอนเมือง
 วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 11

พี่น้องชาวไทยและทหารทั้งหลาย

ที่วิทยุทหารเรือประกาศว่า ขาพเจ้าใช้อิทธิพลใด ๆ ในทางมิชอบนั้น หาเป็นความจริงมิได้ ขาพเจ้าเป็นทหารมากกว่า 30 ปีแล้ว และเป็นนักบินอยู่จนบัดนี้

ชีวประวัติของขาพเจ้าไม่เคยเสื่อมเสียในทางใด ๆ ไม่เคยสิ้นคิดจนถึงกับคิดปฏิวัติ หรือก่อการร้ายใด ๆ มาทั้งสิ้น จะเห็นได้ก็โดยขาพเจ้าไม่เคยมีชื่อเด่นทั้งทางดีและทางเสีย ทั้งนี้ก็โดยเห็นผลในทางชอบธรรมและความสงบ แต่เหตุการณ์ครั้งนี้เป็นภาวะอันสุดแสนจะทน

ท่านได้ ตามคำแถลงการดังกล่าวมาแล้ว 10 ฉบับ ทั้งนี้จึงจำเป็นต้องประกาศให้ทราบ
กันบ้าง ถ้าหากบังเอิญจะมีพี่น้องร่วมชาติทั้งหลายเข้าใจเป็นอย่างอื่นบ้าง โปรดให้เห็น
ว่าข้าพเจ้ารักษาให้เป็นไปตามกฎหมายและปรารถนาค้ำชู

อนึ่ง โปรดฟังไว้บ้าง ที่ทหารเรือประกาศวิทุยเรียกเรือรบมานั้น เป็นเรื่องของบุคคล
บางคนเท่านั้น ข้าพเจ้าไม่ถือว่าการโฆษณาชวนเชื่ออันนี้จะได้ผลอย่างไร ฝ่ายทหารเรือ
ส่วนน้อยที่กบฏประกาศนั้น ข้าพเจ้าพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาลทันที

ทหารอากาศ ทหารบก ตำรวจและประชาชนทั้งหลาย เมื่อทหารเรือกล้าทำภายในเมื่อ
ผิดกฎหมายเช่นนี้ พวกเราชาวไทยทั้งมวลซึ่งรักห่มคณะ มีชาติ เกียรติ วินัย ความกล้าหาญ
เป็นธรรมประจำใจอยู่แล้วเป็นส่วนรวมทั้งชาติ ขอรับค้ำชูและจะดำเนินการเพื่อรักษากฎหมาย
ไว้

ทหารทั้งหลาย เราพร้อมแล้วที่จะปราบกบฏ จึงยอมเสียสละ ทั้งที่เคยได้เห็นจิตใจ
ข้าพเจ้ามาแล้ว

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 12

พี่น้องทั้งหลาย

กองทัพอากาศขอแจ้งให้พี่น้องทั้งหลายทราบทั่วกันว่า การก่อการร้ายของพวกกบฏใน
ครั้งนี้ ที่บรรดาชาวต่างประเทศพากันตระหนกตกใจ และเครื่องบินพาณิชย์ของต่างประเทศ
พากันระงับการมาลงในประเทศไทย ทั้งนี้เป็นเหตุอันหนึ่งซึ่งประเทศชาติของเราได้รับความ

เสื่อมเสีย และขาดความไว้วางใจจากต่างประเทศ.

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 13

ความวิหุณหทหารเรือได้ประกาศจะขึ้นเรือ ยิงกองทัพอากาศคอนเมือง หรือที่ใดที่หนึ่ง
ของฝ่ายรัฐบาลและชาวเจ้านั้น ได้รับทราบแล้วด้วยความขอบคุณ

ทหารอากาศทั้งหลายในบังคับบัญชาของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าเองพร้อมแล้วที่จะรับการ
กระทำอันทหาทายแค้นนี้

ขอแจ้งให้ทราบว่า เรายังร่วมงานกันอยู่ด้วยดี มีวินัยชั้นเยี่ยม และปฏิบัติตามบัญชา
ของข้าพเจ้าทุกใจแจ้งแก่ข้าพเจ้าว่า ยังมองไม่เห็นเหตุผลอันใดที่จะต้องทำลายข้าพเจ้าความเนะ
นำของสถานีวิหุณหทหารเรือ

อนึ่ง คำที่ท่านกล่าวเท็จให้ข้าพเจ้าอยู่ในความสงบ เพราะข้าพเจ้าถูกลดออกจาก
ค.น. แล้วนั้น ข้าพเจ้าขอรับทราบคำสั่งของรัฐบาลล้มละลายฝ่ายกบฏอันเป็นโงะนั้นแล้ว แต่
ก็ยังไม่เห็นสมควรรับคำสั่งอันผิดกฎหมายใด ๆ ในขณะนี้ ข้าพเจ้ายังถือว่า ผู้ซึ่งลดข้าพเจ้า
คือกบฏ คำสั่งนั้นคือคำสั่งกบฏแก่ประเทศชาติ และเป็นกรกระทำผิดรัฐธรรมนูญอย่างร้ายแรง
ที่สุด.

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 14

พี่น้องทหารแห่งกองบินนารีทั้งหลาย.

ตามที่รัฐบาลได้มีประกาศห้ามมิให้ฝ่ายกบฏ เคลื่อนย้ายกำลังออกปฏิบัติการ เพื่อมิให้การ
จลาจล ซึ่งทางฝ่ายรัฐบาลก็ขึ้นต้องขยับขยายออกไปนั้นกองทัพอากาศของพี่น้องกองบินนารีให้
ทราบ เพื่อไม่หลงกลเชื่อถือคำสั่งฝ่ายกบฏ คือขออย่าให้นำ เครื่องบินในกองบินนารีปฏิบัติการ
ใดๆ ในขณะนี้และต่อไป

การออกปฏิบัติการใดๆ ของกองบินนารีโดยไม่มีคำสั่งจากรัฐบาลจะถือเป็นการละเมิด
และฝ่าฝืนคำสั่ง ซึ่งกองทัพอากาศมีความเสียใจที่จะ ต้องทำการปราบปรามตามความจำเป็น

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคณี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 15

พี่น้องทั้งหลาย

ในกรณีที่กองทัพอากาศ จะต้องไร้เครื่องบินออกทำการปราบปรามฝ่ายกบฏ ซึ่งยังคงคือคั่ง
อยู่อีกต่อไป เพื่อนำความสงบมาสู่ประชาชนทั้งหลายนั้น กองทัพอากาศขอประกาศแก่ประชาชน
ทั้งหลายให้ทั่วกันดังนี้

ในการปราบปราม กองทัพอากาศจะพยายามอย่างที่สุด ที่จะกระทำที่หมายของฝ่ายกบฏ
จริง ๆ เท่านั้น และไม่ปรารถนาจะเห็นผู้ไม่เกี่ยวข้องอยู่กับฝ่ายกบฏ ต้องได้รับเคราะห์กรรมแม้แต่น้อย

โดยเจตนา กงทัพอากาศจึงขอให้ประชาชนทั้งหลายโคจรมาด้วยกัน เพื่อออกไป
เสียจากสถานที่ทุกแห่งที่ฝ่ายกบฏยึดหรืออาศัยอยู่และพยายามออกไปให้ห่างไกลที่สุด

กงทัพอากาศขอประกาศเตือนมาด้วยเจตนาคืออย่างนี้ว่า ไม่เป็นการบังคับว่าประชาชน
จะไปติดต่อกับฝ่ายกบฏในสถานการณ์เช่นนี้ เพราะอาจเป็นเหตุให้ท่านต้องพลอยได้รับเคราะห์
กรรมโดยไม่เกิดประโยชน์อันใดเลย

ขอเตือนมาอีกครั้งหนึ่ง ดังนี้

อย่านำตัวไปอยู่ใกล้พวกกบฏ และอย่าติดต่อกับพวกกบฏ เขาเหล่านั้นกำลัง รอคอยความ
พินาศอยู่แล้ว

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ ถนนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์ของกองทัพอากาศ

ฉบับที่ 16

เพื่อนทหารเวรผู้ก่อการครั้งนี้นุทุกท่าน โปรดฟัง

เพื่อมิให้สถานการณ์ของฝ่ายท่านซึ่งเลวอยู่แล้ว ณ ขณะนี้ ต้องเลวลงไปอีก ขอท่าน
ทั้งหลายจงทราบทั่วกันว่า แผนการและการปฏิบัติการของพวกท่านมิได้ก่อให้เกิดผลสัมความ
ต้องการตามความเข้าใจนึกของพวกท่านแต่ประการใดเลย ท่านคงทราบกันดีว่าผู้ใดทั้งสิ้น
ว่า ท่านกำลังเสียเปรียบอยู่ทุก ๆ ทาง และจะเสียเปรียบต่อไปอีก คณะผู้ชาติซึ่งเป็น
คณะคนส่วนน้อยและมีความคิดเห็นผิด จะไม่สามารถเอาชนะฝ่ายรัฐบาลที่ถูกโค่นแน่นอน ขอ
ท่านอย่าได้คิดออกไป ยังไม่เป็นการสายเกินไปที่ท่านจะยอมจำนน

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ ถนนเมือง

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 17

พี่น้องทั้งหลาย

บัดนี้เครื่องบินของกองทัพอากาศพร้อมแล้ว ที่จะออกปฏิบัติการตามแผนการเรียบร้อย
ฝ่ายกบฏที่ยังคงคั่งค้างอยู่

กองทัพอากาศจึงขอประกาศเตือนประชาชนมาอีกครึ่งหนึ่ง ให้รีบเร่งออกไปให้ห่างไกล
จากสถานที่พวกกบฏอาศัยและยึดอยู่ ดังที่ได้ประกาศเตือนมาแล้ว

จงเป็นห่วงตัวเอง อย่าเป็นห่วงพวกกบฏที่กำลังจะพินาศ

การออกปฏิบัติการครั้งนี้ กองทัพอากาศจะยังไม่ทำการรุนแรงใด ๆ ก่อน นอกจาก
จะทิ้งระเบิดเป็นการแจ้งให้ทราบ และกองทัพอากาศขอถือเป็นการเตือนพวกกบฏเป็นครั้งสุดท้าย
ท้าย จงยอมจำนนและอยู่ในความสงบ

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 18

พี่น้องทหารเรือทั้งหลาย

การปฏิบัติการกองทัพอากาศในเช้าวันนี้ เป็นเพียงส่วนย่อยเฉพาะเครื่องบินจากคอนเมือง
เท่านั้น แศตทานไม่ยอมจำนนและไม่อยู่ในความสงบ การปฏิบัติการส่วนใหญ่จะตามมา
ขอทานได้ใช้วิจาร์ณญาณ

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

แถลงการณ์ของทัพอากาศ

ฉบับที่ 19

พี่น้องทหารเรือทั้งหลาย

เครื่องบินของกองทัพอากาศได้ออกปฏิบัติการยุทธวิธีแล้ว ณ บัดนี้
เรามีความเสียใจที่จะต้องดำเนินการปฏิบัติไปตามแถลงการณ์ซึ่งได้ประกาศตามคำสั่งรัฐบาล
กองทัพอากาศขอแสดงความเสียใจในชะตากรรมนี้.

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี
ผู้บัญชาการทหารอากาศ
กองทัพอากาศ คอนเมือง
วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์ของทัพอากาศ

ฉบับที่ 20

พี่น้องทหารเรือทั้งหลาย

เราจำแจ้งที่หมายที่เราจะทิ้งระเบิดให้ทราบดังนี้
ในชั้นแรก

- กองทัพเรือ
- กองเรือรบ
- กรมยุทธการเรือ

ส่วนกองบัญชาการทหารเรือ และพระราชมังคลาภิเษกจะเป็นที่หมายขั้นต่อไป ของ

ระวัง

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี
ผู้บัญชาการทหารอากาศ
กองทัพอากาศ คอนเมือง
วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 21

แถลงการณ์ของทหารเรือที่ว่าได้ถูกฝ่ายรัฐบาลทำการปราบปราม แต่ฝ่ายทหารเรือยังคงรักษาสัญญาไว้ได้ทำการตอบแทนนั้น

เราขอแจ้งให้ทราบทั่วกันว่า เราได้ลี้ภัยจากไปแล้วว่าถ้าทหารเรือยังคงขึ้นคือถึง ไม่ยอมจำนนเราจะต้องปราบปราม เราได้รักษาสัญญาของเราไว้แล้วเช่นกัน

การหลอกลวง เช่นที่แลมาแล้วเป็นการล้าสมัยแล้ว หากวิหุทธทหารเรือยังคงบอกชาวจำลองเช่นนี้อีก เราจะจัดการสงบเสียดเสีย.

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคณี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 22

ทหารเรือฝ่ายกบฏทั้งหลาย

บัดนี้เครื่องบินของกองทัพอากาศจากต่างจังหวัดทุกหน่วยได้มาถึงคอนเมือง และพร้อมที่จะปฏิบัติการโจมตีทันที หากฝ่ายกบฏยังไม่ยอมจำนนแต่โดยดี เราจะได้จัดการโจมตีตามลำดับที่หมายของทหารเรือทุกแห่ง ทั้งนี้เพราะถือว่าฝ่ายกบฏขัดคำสั่งของรัฐบาล

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคณี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 23

ต่อไปนี้เราขอพบกับเรือรบหลวงศรีอยุธยา กองบังคับการพระราชมังคลาภิเษก
เมื่อเช้านี้ เราได้ปฏิบัติต่อต้านอย่างละมุนละม่อมที่สุด เพราะเรายังต้องการความสงบ
และยังต้องการให้ท่านพิจารณาตนเอง เราขอบอกว่าเราจะทวีการกระทำให้รุนแรง เป็นลำดับ
ขึ้นไปแน่นอน

ขอเตือนกันในฐานะที่เราเข้าใจว่าท่านจะเข้าใจความหมายของเรา ว่าท่านไม่ควร
คือถึง โดยเปล่าประโยชน์ต่อไปได้แล้ว ขอให้ยอมจำนนโดยดี หากไม่เราจะสั่งท่านไปว่าย
น้ำเลนอย่างอึ้งอ้างที่ถูกศกใจใจจนนำไปทันทีเดี๋ยวนั้น เราขอบอกว่า เราทำจริง ๆ

อนึ่ง บรรดาเรือรบของราชนาวี ซึ่งทำการยิงเรานั้น เราจะได้ตอบแทนให้สาสม.

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ กองเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 24

เรือรบหลวงศรีอยุธยา

ข้าพเจ้าไคทราบข่าว เรือรบหลวงศรีอยุธยา กำลัง เคลื่อนที่ขึ้นมาทางเหนือ ข้าพเจ้าเข้าใจ
ใจว่าคงต้องการมาระดมยิงกองเมือง ข้าพเจ้าพร้อมแล้วที่จะต้อนรับท่าน.

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ กองเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 25

ประชาชนที่รัก

ข้าพเจ้าขอประกาศให้ประชาชนผู้เสียภาษีอากรทั้งหลายทราบว่า ข้าพเจ้าพร้อมด้วย พลอากาศโท หลวงเชิดชูอากาศ รองผู้บัญชาการทหารอากาศ และพลอากาศโท หลวงปรุง ปริชาต เสนาธิการทหารอากาศ และคณะสภากองทัพอากาศ ตลอดจนนายทหารชั้นผู้ใหญ่ จากอากาศ พลทหารทั้งหลายได้เริ่มปฏิบัติการในอันที่จะกวาดล้างพวกกบฏตั้งแต่วันที่แรก ที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยถูกเหยียบย่ำ ข้าพเจ้าทำงานกันโดยมิได้คิดชีวิต เพื่อใช้ กองทัพอากาศของประชาชนให้คงคา.

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ ทอนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 26

กองทัพอากาศขอแถลงต่อทหารเรือซึ่งได้เห็นผิดเป็นชอบว่า เราเป็นนักกีฬา และทวน ก็เป็นนักกีฬา เราต้องรู้จักแพ้ รู้ชนะ รู้ภัย อย่าทำอะไรซ้ำ ๆ กันบ่อย ๆ เมื่อเราทำอะไร ผลาดไปแล้วก็ควรยอมรับผิดอย่างลูกผู้ชาย การที่ท่านได้จับเอาจอมพลแปลก พิบูลสงคราม ไปเป็นประกันนั้น เราขอเตือนท่านอย่างหวังค้ำว่า อย่าได้แตะต้องให้ท่านระคายขน ขอให้รักษา ไว้ระคุดใจในหิน และเราหวังในความเป็นลูกผู้ชาย และนักกีฬาว่า ท่านจะไม่ทำอะไรต่อ ท่านจอมพลอันเป็นที่รักของพวกเรา ถ้าหากเราเตือนท่านแล้วท่านไม่เชื่อ ท่านจะตองเสียใจ

อย่างสุดซึ้งในภายหลัง จึงบอกมาเคียวจะหาว่าหลอกกันเล่น

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคณี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 27

พี่น้องทหารเรือทั้งหลาย

คณะทหารเรือส่วนน้อย ซึ่งคิดการมุ่งร้ายทำลายรัฐบาล ได้หลอกลวงท่านมาร่วมงาน โดยบอกกับท่านว่า กองทัพอากาศ และกองทัพบกจะให้ความร่วมมือด้วย

บัดนี้ การฉ้อโกงปรากฏแล้วว่า คำหลอกลวงนั้น คงเป็นคำหลอกลวงที่ซลาดเขลา กองทัพอากาศ และกองทัพบก ผู้รักและใฝ่ในยุติธรรมได้ปฏิบัติอยู่ในกฎหมายและรัฐธรรมนูญ มิได้ให้ความร่วมมือกับพวกผิดกฎหมาย และรัฐธรรมนูญแต่อย่างใดเลย ตรงกันข้าม กลับทำลายล้างพวกกบฏอย่าง เด็ดเดี่ยวเฉียบขาด พวกกบฏหลอกลวงท่านมานานพอแล้ว ท่านควรแยกทางกับพวกเขาได้แล้ว ใครอยากตายก็ทนอยู่ในเรือรบ หรือในสถานที่ของทหารเรือกบฏต่อไป

ถ้ารักยุทธมและไม่ต้องการให้ใครตราหน้าว่า คีลภัยต่อประเทศชาติ, ประชาชนแล้ว ก็สละเสียได้ เรายังหวังดีต่อท่านทั้งหลายอยู่เสมอขออย่าคิดสิ่งในทางที่ผิด ยังไม่ช้าเกินไปที่ท่านทั้งหลายจะทำการแก้ตัว ขอให้ท่านเริ่มแต่บัดนี้ เริ่มด้วยการทิ้ง เรือและแจ้งทาง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการที่จะให้การรู้กันยุติลงโดยเร็วแก่เรา แล้วเราจะนำสันติสุขมาสู่ประชาชน พี่น้องชาวไทยต่อไปโดยความที่สุด

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคณี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 28

พี่น้องทหารเรือทั้งหลาย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พลเรือตรี แชน ปัจจุบันนท์ ผู้พิทักษ์ พณฯ ทานจอมพลแปลก พิบูลสงคราม

ขอให้ท่านทั้งหลายจงยึดมั่นอยู่ในความสงบ อย่าได้คิดตั้งต่อไปเลย เราเสียใจอย่างยิ่ง ที่ต้องจำเป็นกระทำการรุนแรง อันมิบังเกิดผลให้พี่น้องทหารเรือต้องเสียชีวิต และเรือศรีอยุธยา อันเป็นเรือธงของท่านก็ได้เสียหายไปแล้ว เพราะความคึกคักของท่าน คณะทหารอากาศยังคงยึดมั่นและเชื่อว่า ท่านทั้งหลายจะกระทำตามที่เราเคยขอรองไว้ คืออย่ากระทำการใด ๆ อันเป็นอันตรายคอ พณฯ ทาน จอมพลแปลก พิบูลสงคราม อย่างเด็ดขาด ถ้าหากปรากฏว่า พณฯ ทาน จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นอันตรายไปด้วยประการใด ๆ ก็ดี กองทัพอากาศ จะปฏิบัติการดังที่เคยปฏิบัติมาแล้ว และจะเป็นการปฏิบัติการอย่างรุนแรงที่สุด ใครทราบว่ามีพณฯ ทาน จอมพลแปลก พิบูลสงคราม อยู่ที่ไหนและไม่นำตัวมอบให้รัฐบาลด้วยความปลอดภัยแล้ว จงถือว่าผู้นั้นมีความผิดตามกฎหมาย

อนึ่ง ในขณะนี้ เราได้ทราบที่อยู่ของ จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นที่แน่นอน จึงขอเชิญเข้ามาเพื่อส่งตัว จอมพลแปลก พิบูลสงคราม ไปยังพระที่นั่งอนันตสมาคมก่อนเวลา 24.00 นาฬิกา ในวันที่

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. อุทราชนิ

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศ

ฉบับที่ 29

พี่น้องทหารเรือทั้งหลายโปรดทราบ

กองทัพอากาศ ขอเตือนกองทัพเรือ มิให้ทำการเคลื่อนย้ายกำลังโดยเด็ดขาด หากไม่

กระทำการตามคำเตือนโดยเคร่งครัดแล้ว กองทัพอากาศจะถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องทำการทิ้งระเบิด เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายทันที ทั้งจะโจมตีคลังสรรพวุธ บางนา และบรรดาเรือรบหน้างบางนา ซึ่งฝ่ายกบฏได้รวบรวมมาไว้ที่นั่นด้วย.

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการของทัพอากาศ

ฉบับที่ 30

พลเรือตรี แชน บีจจุสานนท์

ผู้บัญชาการทหารบก รองอธิบดีกรมตำรวจ และข้าพเจ้า ได้ปรึกษารัฐมนตรีแล้ว เห็นพร้อมกันว่า ท่านต้องพบ ฯ จอมพลแปลก พิบูลสงคราม มานอบให้คณะรัฐมนตรี ณ พระที่นั่งอนันตสมาคมด้วยความปลอดภัย ถ้าหากท่านจะกรุณาให้เป็นไปตามนี้ได้ กองทัพอากาศขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ภายในเวลา 05.00 น. วันที่ 1 กรกฎาคม 2494 ฉะนั้นตามคำแถลงการณ์ฉบับที่ 28 ว่า ให้นำ พณ ฯ จอมพลแปลก พิบูลสงคราม ส่งก่อนเวลา 24.00 น. นั้น เป็นอันเปลี่ยนแปลงไป จึงให้ถือตามแถลงการณ์ฉบับนี้ ฝ่ายข้าพเจ้าถือว่าอย่างน้อยท่านไม่รวมมือกับรัฐบาล

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. ฤทธาคนี

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กองทัพอากาศฉบับที่ 31

พลเรือตรี แชน บัจจุสานนท์

ตามที่กองทัพอากาศได้ออกแถลงการณ์ฉบับที่ 30 ไปแล้วนั้น ยังผลให้กองทัพเรือได้กรณ
นำ พต. ๗ จอมพลแปลก พิบูลสงคราม ไปส่งถึงกองบัญชาการกรมตำรวจ วังปารุสกวัน เมื่อ
เวลา 23.45 น. วันที่ 30 มิถุนายน 2494 กองทัพอากาศจึงขอขอบคุณกองทหารเรือทั้งหลาย
และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พลเรือตรี แชน บัจจุสานนท์ ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

(ลงนาม) พลอากาศเอก พัน ร. กุทธาณิน

ผู้บัญชาการทหารอากาศ

กองทัพอากาศ คอนเมือง

วันที่ 1 กรกฎาคม 2494

คำสั่งกองทัพบกพิเศษ 1

เรื่อง ให้นำทหารบกไปรายงานตัว

เนื่องจากเกิดเหตุการณ์ก่อกวนขึ้นในพระนคร เมื่อ 29 มิถุนายน 2494 ฉะนั้นให้นำ
ทหารบกชั้นสัญญาบัตรทุกคนไปรายงานตัวที่หน่วยทหารใกล้ เคียงกับภูมิลำเนาของตนโดยด่วน และ
ให้ร่วมมือช่วยราชการของหน่วยนั้น ๆ ทั้งนี้

สั่ง ณ 29 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ชุมะวัน

ผู้บัญชาการทหารบก

แถลงข่าวกองทัพบก

ตามที่ ตร. ได้เข้ายึดโรงไฟฟ้าวัดเลียบ และโทรศัพท์กลางวัดเลียบคืนจากคณะผู้ก่อการร้ายส่วนน้อยไว้แล้วนั้น ปรากฏว่า ได้จับผู้ก่อการร้ายในเครื่องแบบทหารเรือได้ 30 กว่าคน ขณะนี้กำลังสอบสวนอยู่ จึงประกาศให้ทราบทั่วกัน

(ลงชื่อ) พล.อ. เฒ่า ชุมพวัน

ผู้บัญชาการทหารบก

29 มิ.ย. 94

ประกาศกองทัพบกฉบับที่ 1

เนื่องจากมีผู้ก่อการร้าย จับนายกรัฐมนตรีไปในขณะที่กำลังทำพิธีรับมอบเรือ "แมนฮัตตัน" แล้วประกาศตั้งผู้รักษาพระนคร โดยอ้างว่าเป็นคณะกู้ชาติ ประกอบด้วยทหารบก ทหารเรือ และพลเรือน นั้น ขอให้ทหารอย่าได้เชื่อถือเลยเป็นอันขาด ทหารบกยังมีความสามัคคีรักษาความสงบเรียบร้อยอยู่ มิได้มีผู้ใดไปเข้าช่วยผู้ก่อการร้ายแต่ประการใด ให้ทหารตามจังหวัดต่าง ๆ จงอยู่ในความสงบ และคอยฟังคำสั่งจากข้าพเจ้าโดยเคร่งครัด กองทัพบก กองทัพอากาศ และตำรวจ พร้อมทั้งจะสนับสนุนรัฐบาลของจอมพลแปลก พิบูลสงครามอยู่เสมอ.

ประกาศ ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พล.อ. เฒ่า ชุมพวัน

ผู้บัญชาการทหารบก

ประกาศกองทัพบกฉบับที่ 2

ตามที่มีบุคคลคณะหนึ่งใช้นามว่า "คณะกู้ชาติ" เข้าจับกุมเอาตัว จอมพลแปลก

พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีไปในขณะเมื่อกำลังกระทำพิธีมอบเรือชุด "แมนฮัตตัน" และมีกำลังอีกส่วนหนึ่ง ได้เข้าทำลายเครื่องส่งกระจายเสียงแห่งประเทศไทยชั่วคราวจนใช้การไม่ได้ แล้วใช้อุบายประกาศหลอกลวง ทางวิทยุกระจายเสียงให้พี่น้องชาวไทยหลงเชื่อ โดยแอบอ้างพระบรมราชโองการนานาประการนั้น กองทัพบกแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอแถลงความจริงให้พี่น้องทั้งหลายทราบว่า ประกาศของคณะรักษาชาติทุกฉบับนั้น ไม่เป็นความจริง เพราะขณะนี้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ประทับอยู่กับคณะรัฐมนตรี ในรัฐบาลจอมพลแปลก พิบูลสงคราม ซึ่งมีนายวรการบัญชาธิการแทนนายกรัฐมนตรีเป็นปกติ มิได้ทรงลงพระนามในประปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแต่ประการใด ส่วนกองทัพบก กองทัพอากาศ และตำรวจ ประกอบกับกองทัพเรือส่วนมาก ยังคงอยู่ในความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ ที่จะปราบปรามผู้ก่อการร้าย อันอยู่ในลักษณะของกบฏภายในพระราชอาณาจักรอย่างเต็มที่ แลเห็นว่า พลโท หลวงวิระโยธา เข้าร่วมกับเหล่าร้ายด้วย ก็ไม่เป็นความจริง เพราะขณะนี้ท่านผู้นี้ยังคงอยู่ที่กองบัญชาการกองทัพที่ 3 จังหวัดพิษณุโลก จึงเห็นได้ว่าเป็นการแอบอ้างเพื่อจูงใจพี่น้องทหารให้เข้าไปเข้าค่ายพวกเหล่าร้ายเท่านั้น

ฉะนั้น ขอให้พี่น้องทั้งหลายจงตั้งอยู่ในความสงบ คอยปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะรัฐบาล ซึ่งมีนายวรการบัญชาธิการแทนนายกรัฐมนตรีเท่านั้น เฉพาะทหารบกคอยฟังแต่คำสั่งของข้าพเจ้าผู้เดียว คำสั่งเหล่านี้จะได้ประกาศให้พี่น้องทราบทางวิทยุกระจายเสียง 1 ปณ. จร. ส. กรมการรักษาดินแดน และกรมตำรวจเท่านั้น

อนึ่ง มีทหารเรือส่วนน้อยได้ยึดโรงไฟฟ้าวัดเสียบนั้น ทางตำรวจได้จับได้และรักษาไว้ได้เรียบร้อยแล้ว

ประกาศ ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พล.อ. ดิน ชุณหวิญญู

ผู้บัญชาการทหารบก

ประกาศกองทัพบกฉบับที่ 3

ตามที่คณะบุคคลส่วนน้อย ได้ก่อการร้ายขึ้นในพระนคร และได้ประกาศรับสมัคร
อ้างเอาชื่อของพลโท วีระ วีระโยธา เป็นผู้รักษาพระนคร และเป็นผู้นับผู้ราชการทหารบก
ร่วมกับคณะภูษาคีรีนั้น

ขอประกาศชี้แจงว่า เวลานี้ พลโทวีระ วีระโยธา ได้ประจำอยู่ที่พิษณุโลก และ
ติดต่อแจ้งมาว่า ไม่ได้ร่วมมือด้วยกับคณะก่อการร้ายแต่อย่างใด ขณะนี้ก็พร้อมที่จะปฏิบัติ
ตามคำสั่งของรัฐบาลจอมพลแปลก พิบูลสงครามอยู่ ณ หน่วยทหารของกองทัพบกที่ 3 ที่พิษณุโลก

ฉะนั้น ขอให้พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย จงทราบความจริงตามประกาศนี้ ขออย่าเชื่อ
ถือประกาศวิหิงษาของทหารเรือ ซึ่งประกาศรับสมัครอ้างเหล่านั้นแต่ประการใด ๆ ทั้งสิ้น

ประกาศ ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ขุนหวัด

ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกองทัพบกฉบับที่ 4

ตามที่ตำรวจได้เข้ายึดโรงไฟฟ้าวัดเลียบและโทรศัพท์กลางวัดเลียบ ค้นจากคณะ
ผู้ก่อการร้ายส่วนน้อยไว้แล้ว นั้น ปรากฏว่า ได้จับผู้ก่อการร้ายในเครื่องแบบทหารเรือ
ได้ คน ขณะนี้กำลังสอบสวนอยู่ จึงประกาศให้ทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ขุนหวัด

ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกองทัพบก

ฉบับที่ 5

เมื่อประมาณ 03.20 น. ของวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2494 ฝ่ายก่อการร้ายได้ใช้ปืนสะโตกรมวันที่ทำการยิงมายังโรงไฟฟ้าหลายนัด จึงขอแถลงให้พี่น้องชาวไทยผู้รักชาติทั้งหลายได้ประจักษ์ในเจตนารายนี้โดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ชุมหวัด

ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกองทัพบก

ฉบับที่ 6

เพื่อทหารเรือผู้คิดคิดทั้งหลาย

ท่านยังมีเวลาที่จะล้างบาปให้เบาลงไก่อนที่จะจมลงไปจนถอนตัวไม่ขึ้น เรามีความเข้มแข็ง และมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน คำที่ได้ประกันอยู่กับทุกท่านแล้ว เราจำเป็นต้องกระทำทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อขจัดผู้ก่อการร้าย ซึ่งเรียกตัวเองว่า "คณะกู้ชาติ" ให้พินาศไป

เราต่อสู้ด้วยสิทธิ อันชอบธรรมของกฎหมายทุกประการ ฉะนั้น เมื่อได้สำนึกในกรรมอันมิชอบของคนแล้ว จงก้มหน้ามารับผิดชอบเสียอย่างถูกผู้ชายที่ฉลาดเด็ก ขึ้นสู่ต่อไปก็มีแต่หนายนะอย่างเดียวกัน และจะเป็นเหตุให้พี่น้องชาวไทย ผู้ไม่มีส่วนรู้เห็น รับเคราะห์ไปด้วย

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ชุมหวัด

ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกองทัพบกฉบับที่ 7

เนื่องด้วยฝ่ายกฎหมายได้ใช้เป็นเรือ ซึ่งเป็นกระสุนวิถีราบทำการยิงตามริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยไม่มีความหมายแต่อย่างใด ทำให้อาคารบ้านเรือนของพี่น้องชาวไทย ทั้งหลายทะเลาะเสียหายอย่างพินาศ ในการนี้กองทัพบก และ กองทัพอากาศ จะต้องทำการอย่างเด็ดขาด ฉะนั้นจึงเรียนให้พี่น้องชาวไทยที่รักทั้งหลาย จงได้เห็นใจในการปฏิบัติภารกิจทั้งนี้ด้วย

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ชุณหวิธ
 ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกองทัพบกฉบับที่ 8

พี่น้องทหารบก ทหารอากาศ และตำรวจทั้งหลาย

ขณะนี้ กองทัพบก พร้อมด้วยกองทัพอากาศ และตำรวจกำลังร่วมมือกันปราบปรามพวกก่อการจลาจลอยู่อย่างเข้มแข็ง และโดยเด็ดขาด เพื่อให้เรียบร้อยโดยเร็ว การกระทำนี้ถูกต้องตาม ก.ม. และเป็นไปตามมติ คณะรัฐมนตรีทุกประการ อย่าได้เชื่อถือถ้อยคำโฆษณาของพวกจลาจลเป็นอันขาด

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ชุณหวิธ
 ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกองทัพบก

ฉบับที่ 9

ด้วยปรากฏว่า พวกกบฏได้ใช้เป็นใหญ่ประจำเรือรบยิงไปตกบริเวณบางกะปิอย่างหนัก เป็นเหตุให้ประชาชนต้องได้รับภัยพิบัติอย่างใหญ่หลวง ซึ่งบุคคลเหล่านั้น มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์แม่แต่น้อย ทราบว่าได้มีคนไทยและต่างชาติ ล้มตายลงหลายรายเป็นที่น่าสังเวชยิ่งนัก และคำปล้น ก็มีได้มีหน่วยทหารบกใด ๆ เลย

ฉะนั้นจึงขอแถลงให้พี่น้องประชาชนคนไทย ทั้งหลายได้ทราบถึงความโหดร้ายทารุณของฝ่ายกบฏในครั้งนี้จึงทั่วกันด้วย

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ชุณหวัน

ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกองทัพบก

ฉบับที่ 10

กรมทหารราบที่ 1 กองพันที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ยึดกองเรือรบไว้ได้แล้ว ขณะนี้กำลังทำการตรวจค้นที่ตั้ง และกวาดเก็บยุทธโศปกรณ์ของทหารเรือผู้ก่อความไม่สงบอยู่ แนวที่ยึดได้นี้อยู่ในย่านโรงไฟฟ้าวัดเลียบ - สะพานพุทธ - โรงเรียนอำนวยการ - โรงโมและกองเรือรบ

อนึ่ง เครื่องบินของกองทัพอากาศได้ทิ้งระเบิดถูกเรือตอร์ปิโด ซึ่งทางฝ่ายทหารเรือผู้ก่อความไม่สงบนำมาใช้ในการก่อการร้าย 1 ลำ ได้รับความเสียหายมาก

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ชุณหวัน

ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกองทัพบก

ฉบับที่ 11

เนื่องในการสู้รบปราบกบฏครั้งนี้ ปรากฏว่ากระสุนปืนใหญ่ และลูกระเบิดที่ใช้ยิงโต้ตอบกันมีบางส่วนยังไม่ระเบิด และนอกจากนั้นอาวุธกระสุนบางส่วนอาจตกหล่นอยู่ในบริเวณที่มีการรบกันอยู่บ้าง กองทัพบกจึงขอประกาศให้ประชาชนทราบทั่วกันว่า ขออย่าได้เข้าไปใกล้หรือแตะต้องอาวุธกระสุนที่ตกหล่นอยู่นั้น เพราะอาจเป็นภัยแก่ตนเอง และผู้ใกล้เคียงได้ และหากพบเห็นก็ขอให้คิดคอบให้เจ้าหน้าที่ทหารทราบ หรือแจ้งคิดคอบกรมเสนาธิการทหารบกในกระทรวงกลาโหม เพื่อส่งเจ้าหน้าที่เทคนิคไปจัดการเก็บหรือทำลายต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ชุณหวิธ

ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกองทัพบก

ฉบับที่ 12

เนื่องจากสถานการณ์ ได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นเป็นลำดับ กล่าวคือบัดนี้ กำลังฝ่ายรัฐบาลได้เข้ายึดครองสัญญาณทหารเรือไว้ได้แล้ว นอกจากนั้นยังมีข่าวเป็นที่น่ายินดีด้วยว่า พื้นที่ทหารเรือส่วนหนึ่งได้ปฏิบัติตามคำขอร้องของรัฐบาล กล่าวคือ เรือรบหลวง กุเก็ท และตราด ได้ยอมมอบตัวให้แก่ฝ่ายรัฐบาลแล้ว

ฉะนั้น กองทัพบกจึงขอประกาศให้ประชาชนทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ชุณหวิธ

ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกองทัพบก

ฉบับที่ 13

เนื่องด้วยในขณะนี้ สถานการณ์โดยทั่วไป ได้คลี่คลายไปในทางดีเรื่อยมาเป็นลำดับ จนบัดนี้ใกล้จะเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว ฉะนั้นเพื่อที่จะให้ประชาชนในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี ได้รับความสะดวกในการประกอบธุรกิจของตนได้เช่นเคย ทางกรมจะได้อเปิดการจราจรทั่วทั้งเขตพระนครและธนบุรี ให้หยุดยานต่าง ๆ สัญจรไปมาได้โดยสะดวกเช่นในปรกติได้ ภายใน 1 กรกฎาคม 2494 เป็นต้นไป

จึงประกาศมาให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2494

(ลงชื่อ) พลเอก ฉิน ชุมพวัน

ผู้บัญชาการกองทัพบก

ประกาศกษัตริย์

ฉบับที่ 4

พี่น้องทหารเรือทั้งหลาย กระทรวงกลาโหมขอประกาศให้ทราบโดยทั่วกันว่า ตามที่บุคคลคนหนึ่ง อ้างตัวเองว่าเป็นคณะกู้ชาติก่อการจลาจลขึ้นภายในราชอาณาจักร โดยมีทหารเรือส่วนน้อยเข้าร่วมก่อการจลาจลด้วย รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ได้กระทำความผิดต่อกฎหมายอย่างร้ายแรง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติเป็นอันมาก จนได้มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้กฎอัยการศึก และใช้กำลังทหารทำการปราบปรามแล้ว นั้น พวกกบฏเหล่านี้ยังขึ้นชื่อคึงกวมการต่อสู้ และหลอกลวงเอากำลังทหารเรือบางส่วนมารวมมือในการกบฏครั้งนี้ด้วย ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศของทหารเรือโดยทั่วไป

กระทรวงกลาโหมเห็นว่า เพื่อที่จะให้ทหารเรือที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกบฏพ้นจากมโนthinในเรื่องนี้ จึงขอประกาศให้ทหารเรือที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกบฏปฏิบัติดังนี้.-

1. นายทหารเรือชั้นสัญญาบัตร ให้ไปรายงานตัวกับ พลเรือโท ฉันท นาวาวิจิตร หรือข้าพเจ้า ที่วังสวนกุหลาบโดยด่วน

2. นายทหารประทวน และพลทหารเรือที่ถูกหลอกลวงหรือถูกบังคับให้ออกมาทำการต่อสู้ที่ตั้งกรมกองทหารเรือตามปกติ และอยู่ในเรือรบหลวงที่ปฏิบัติการต่อสู้กับ ฝ่ายรัฐบาล ให้หนีออกไปเสียจากการบังคับบัญชาของฝ่ายกบฏโดยด่วน แล้วไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องที่ ที่ใกล้ที่สุดเป็นหลักฐานไว้

ทหารเรือผู้ใดที่ได้ปฏิบัติตามประกาศของกระทรวงกลาโหมฉบับนี้ด้วยความบริสุทธิ์ใจแล้ว จะถือว่าเป็นผู้ไม่เกี่ยวข้องกับการกบฏ ไม่มีมลทิน และเป็นผู้สนับสนุนรัฐบาล ในการที่จะรักษาความสงบเรียบร้อย ของบ้านเมืองในขณะนี้

จึงประกาศมาให้พี่น้องทหารเรือทราบโดยทั่วกัน และขอให้ปฏิบัติตามโดยด่วน

ประกาศมา ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พล.ร.ต. สุนาวินวิวัฒน์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

แถลงการณ์กระทรวงกลาโหม

ฉบับที่ 2

ด้วยปรากฏว่าฝ่ายกบฏได้ใช้ปืนเรือทำการยิงรุนแรงขึ้นตามลำดับ โดยถูกประชาชน บาดเจ็บล้มตาย และทรัพย์สินเสียหายเป็นอันมาก ซึ่งนับว่าเป็นการไร้ศีลธรรม มิได้คิดถึง ความเสียหายใดๆ ทั้งสิ้น ในการนี้ทางฝ่ายรัฐบาลได้พยายามที่จะหาทางสงบโดยสันติ และยังคงคำร้องความมุ่งหมายอยู่เสมอที่จะเปิดการปรึกษาหารือ หากทางฝ่ายคณะกบฏชาติ ส่วนนั้นยังจะมีความมุ่งหมายในการสันติอยู่ ก็ขอเชิญนัดหมาย ณ ที่หนึ่งเวลาใดสุดแต่จะ เห็นสมควร พร้อมทั้งเชิญจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เข้าร่วมเจรจานั้นด้วย

กระทรวงกลาโหม

30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กระทรวงกลาโหม

ฉบับที่ 3

ควยตามทีหวกกอกการกบฏ ได้อบอ้างชื่อ พลโทหลวงวีระโยธา เข้าอยู่ในคณะ
กอกการร้าย และแต่งตั้งให้เป็นผู้รักษาพระนคร นั้น ความจริงกลับปรากฏว่า พลโทหลวง
วีระโยธาไม่รู้เรื่องควยเลย และตัวท่านผู้นี้ก็คงปฏิบัติกรอยู่ที่ จังหวัดพิษณุโลก ตามปกติ
และในวันนั้นเอง พลโทหลวงวีระโยธาได้มีโทรเลขแจ้งมาว่า พลโทหลวงชาตินักรบ
กับคณะซึ่งเดินทางจากพระนครไปตรวจราชการนั้น ได้ไปถึงพิษณุโลกโดยเรียบร้อย เมื่อ
30 มิถุนายน 2494 เวลาประมาณ 12.00 น. ทั้งนี้จึงเป็นเครื่องพิสูจน์ว่า คณะ
กอกการโคกดาวหลอกลวงประชาชนอย่างน่าอัศจรรย์ที่สุด

ขอแจ้งให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน

กระทรวงกลาโหม

30 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์กระทรวงกลาโหม

เรื่อง การตรวจข่าวหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์

โดยที่ได้มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้กฎอัยการศึกทุกมาตรา ใน
จังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี ตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน 2494 เวลา 10.00 น.
เป็นต้นไป บรรดาหนังสือพิมพ์ และสิ่งพิมพ์ทั้งหลาย อาจต้องได้รับการตรวจและอนุญาต
จากเจ้าหน้าที่ก่อนจึงจะออกได้ตามความใน ม. 11 (2) แห่งกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457

แต่ในขณะนี้ทางราชการหาใครขอความร่วมมือจากบรรดาหนังสือพิมพ์และผู้
โฆษณาทั้งหลายว่า ขอให้ช่วยกันเสนอข่าว และข้อความเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย
และปลอดภัยของประเทศ เพื่อให้เกิดความสมัครสมานกลมเกลียวกันระหว่างประชาชนคน
ไทยด้วยกัน เว้นจากการกล่าวร้ายและเสียชื่อเสียงบุคคล หรือคณะบุคคลใดโดยไม่สมควร
หรือปราศจากความเที่ยงธรรม หากทางราชการได้รับความร่วมมือโดยดีแล้ว ก็

ไม่ประสงค์จะดำเนินการตรวจชำระบรรดาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ทั้งหลาย แต่ถาหนังสือพิมพ์และผู้พิมพ์โฆษณามิได้ให้ความร่วมมือตามที่กล่าวแล้ว ทางราชการทหารก็มีอำนาจจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตรวจชำระตามอำนาจที่มีอยู่ในกฎหมายนั้นต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) ป.ป. พิบูลภานุวัชร

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

ประกาศกระทรวงกลาโหม

ฉบับที่ 8

ตามประกาศกระทรวงกลาโหมฉบับที่ 4 ให้พี่น้องทหารเรือทั้งหลาย มารายงานตัวที่วังสวนกุหลาบ นั้น เพื่อความสะดวกของพี่น้องทหารเรือที่มีเจตนาบริสุทธิ์ใจที่จะปฏิบัติตามประกาศของกระทรวงกลาโหมฉบับที่ 4 จึงขอเปลี่ยนสถานที่รายงานใหม่ ดังนี้.-

1. นายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้ไปรายงานตัวต่อข้าพเจ้าหรือผู้แทนที่กองรักษาการณ์กระทรวงกลาโหม

2. นายทหารชั้นประทวน และพลทหารเรือที่ถูกหลอกลวงหรือถูกบังคับให้ออกมาทำการต่อสู้นอกที่ตั้งกรมกองทหารตามปกติ. และอยู่ในเรือรบหลวงที่ปฏิบัติการต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาล ให้หนีออกไปเสียจากการบังคับบัญชาของฝ่ายกบฏโดยด่วนแล้วไปรายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นเป็นหลักฐาน ณ ที่ใกล้ที่สุด หรือ ณ กองรักษาการณ์กระทรวงกลาโหม

ทั้งนี้ให้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2494, 06.00 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2494

(ลงชื่อ) พลโท ป.ป. พิบูลภานุวัชร

(ปลัด ปลัดปรบั๊กษ์ พิบูลภานุวัชร)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

แถลงการณ์กระทรวงกลาโหม

ควมปรากฏว่าในการปราบปรามจลาจลครั้งนี้ ได้มีผู้วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของกองทัพ
อากาศไปในแง่ร้ายต่าง ๆ เช่นกล่าวหาว่า กองทัพอากาศปฏิบัติกรรุนแรงเกินไป ถึง
ลูกระเบิดและกรากปืนกลลงบนประชาชน เป็นต้น

กระทรวงกลาโหมขอแถลงให้ประชาชนให้ทราบทั่วกันในโอกาสนี้ว่า การปฏิบัติการ
ใด ๆ ของกองทัพอากาศมุ่งมันอยู่เพียงต้องการให้การจลาจลได้สงบลงโดยรวดเร็วที่สุด และ
พยายามอย่างยิ่งที่จะจำกัดที่หมายเพียงเฉพาะทหารเรือฝ่ายก่อการร้ายเท่านั้น

กองทัพอากาศได้โฆษณาทางวิทยุกระจายเสียงวิงวอนขอให้ประชาชนได้หลบออกไป
เสียจากเขตอันตรายซึ่งฝ่ายกบฏยึดหรือใ้ช้อยู่ให้ทราบเป็นการล่วงหน้า และยังได้ทิ้งใบปลิว
เป็นการเตือนประชาชนซ้ำอีก ก่อนปฏิบัติการจริงจึงด้วย การบอกเตือนโดยทางวิทยุกระจาย
เสียงก็ดี การทิ้งใบปลิวก็ดียอมแสดงให้ประจักษ์ในเจตนาอันแท้จริงของกองทัพอากาศแล้ว
ว่าไม่ปรารถนาที่จะเห็นความเสียหายแม้แต่น้อย เกิดแก่ประชาชนผู้อยู่นอกวงการทหาร อย่าง
ไรก็ดี กองทัพอากาศรู้สึกเศร้าสลดและเสียใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีเหตุพลาคพลั้งไปบ้างโดย
หลีกเลี่ยงไม่ได้จริง ๆ เพราะห้กรรมใด ๆ อันเกิดจากความพลาคพลั้งอันเนื่องด้วยการ
ปฏิบัติการของเครื่องบินกองทัพอากาศ กองทัพอากาศขอไ้กรรมหาโทษให้สิทธิกรรมด้วย

การจลาจลยิ่งยักเยื้อไปนานเท่าใด การปราบปรามก็จะต้องทวีความรุนแรงมากขึ้น
เป็นลำดับ ความเสียหายของชาติและประชาชนก็จะมีมากขึ้นเป็นลำดับ ความเสียหายของ
ชาติและประชาชนก็จะมีมากขึ้นอย่างไม่มีปัญหา โดยเหตุนี้การตกลงใจอันเด็ดเดี่ยวของ
กองทัพอากาศในการปราบปรามซึ่งเป็นผลยุติการต่อสู้ลงอย่างรวดเร็วฉับพลัน จึงเป็น
การป้องกันการแพร่ขยายทวีความรุนแรงและความเสียหายอันจะเกิดแก่ชาติและประชาชน

กระทรวงกลาโหมหวังเป็นอย่างยิ่ง ประชาชนทั้งหลายคงจะได้พิจารณาความ
จริงข้อนี้ด้วยความเป็นธรรม

กระทรวงกลาโหม

4 กรกฎาคม 2494

แถลงการณ์รัฐบาล

ควยัคินี ทหารเรือ ได้จับจอมพลแปลก พิบูลสงครามไปในขณะที่ทำการรับมอบ เรือซุกสันคอน "แมนส์ตัน" และได้ออกแถลงการณ์จัดตั้ง ผู้รักษาพระนคร อ้างตนว่าเป็นคณะกู้ชาติ และแอบอ้างพระบรมราชโองการประกาศกฎอัยการศึก รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขอประกาศว่าอย่าได้หลงเชื่อเป็นอันขาด ขณะนี้รัฐมนตรีได้ลงมติให้นายวรการบัญชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ เป็นผู้รักษาการแทนนายกรัฐมนตรี

นายวรการบัญชา

ประกาศ ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2494

คำแถลงการณ์ของรัฐบาลฉบับที่ 2

เรื่อง วิงวอนให้ทหารเรือรวมใจกันรัฐบาล

ตามที่ได้มีทหารเรือส่วนน้อยได้ก่อการร้าย ตั้งใจแถลงการณ์ไว้ในฉบับที่ 1 แล้วนั้น บ่อมเป็นผลเสียหายแก่ประเทศชาติอันเป็นที่รักของเรา เฉพาะอย่างยิ่งกิจการต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีสัมพันธไมตรีแก่นานาชาติ จนเป็นผลให้ประเทศชาติได้เจริญก้าวหน้า ตามที่ท่านทั้งหลายได้ทราบอยู่แล้ว นั้น อาจที่จะชงักและเสื่อมความไว้วางใจในเสถียรภาพของรัฐบาล และในการนี้ปรากฏว่าทหารเรือส่วนมากมิได้เข้าร่วมกับคณะก่อการร้ายนั้นด้วย

ฉะนั้น จึงขอวิงวอนพี่น้องทหารเรือที่มีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จงช่วยรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปราบปรามผู้ก่อการร้ายนั้นให้สงบลงโดยเร็ว เพื่อความสงบสุขของพี่น้องชาวไทย ถ้าปรากฏว่าผู้ใด เป็นใจแก่พวกก่อการร้าย ผู้นั้นย่อมมีความผิดอย่างรุนแรงตามกฎหมาย

สำนักนายกรัฐมนตรี

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์ของรัฐบาลฉบับที่ 3

ทวยคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาค่าปราคภัยของจอมพลแปลกพิบูลสงครามแล้ว เพื่อเห็นแก่ความสงบสุข และความปลอดภัยของประชาชนพลเมือง จึงขอให้ผู้แต่งตั้งตัวเองเป็นบุคคลที่ ส่งผู้แทนพร้อมทวย จอมพล แปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี มาปรึกษาหารือกับรัฐบาลนี้ ณ ทำเนียบรัฐบาล ภายในเวลา 24 นาฬิกา ของวันที่ 29 มิถุนายน 2494 นี้

หากพ้นเวลานี้ไปแล้วรัฐบาลจะได้นำ เสนอการปราบปรามตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด

สำนักนายกรัฐมนตรี

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

แถลงการณ์ฉบับที่ 4

ทวยตั้งแตรัฐบาล จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ได้เข้ารับบริหารราชการแผ่นดินเป็นต้นมา ปรากฏว่าเป็นที่พอใจและไว้วางใจของนานาประเทศ มีรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นมหาอำนาจอยู่เวลานี้ ได้เข้าสนับสนุนและช่วยเหลือในการศึกษาของประเทศชาตินานาประการ ทำให้บ้านเมืองกำลังดำเนินไปสู่ความเจริญและเสถียรภาพยิ่ง ๆ ขึ้น ถ้าจะเห็นได้ว่ารัฐบาลมีโอกาสได้ฟื้นฟูการบูรณะประเทศชาติอยู่ทั่ว ๆ ไป การที่พวกก่อการกบฏบังอาจเข้าจับจอมพลแปลกพิบูลสงคราม หัวหน้าคณะรัฐบาล ซึ่งได้รับความสนับสนุนจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาต่อหน้าผู้แทนรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ก็เท่ากับเป็นการลบหลู่ความช่วยเหลือของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลก็คือทำลายชาติบ้านเมืองที่กำลังจะเจริญก้าวหน้า ไซ้เป็นการก่อกวนชาติตั้งที่อวคอ้างนั้นไม่ ขอให้ทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศกับประชาชนพลเมืองทั่ว ๆ ไป จงเห็นการกระทำอันโหดเหี้ยมของพวกก่อการร้ายแล้วช่วยกันร่วมมือกับคณะรัฐบาลจอมพลแปลก พิบูลสงคราม และให้ความสนับสนุนในการปราบปรามพวกก่อการร้ายทำลายชาติบ้านเมืองให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว

ขณะนี้ทาง รัฐบาลได้ปฏิบัติตามคำปราศรัยของจอมพลแปลก พิบูลสงครามไปพบ
เพื่อเจรจาทำเนียบรัฐบาลตอน 24 นาฬิกาวันนี้ ถ้าพ้นจากเวลาที่กำหนดนี้แล้ว คณะ
รัฐบาลจะได้ดำเนินการปรามปรามพวกก่อการร้ายนี้โดยเด็ดขาดต่อไป

สำนักนายกรัฐมนตรี

วันที่ 29 มิถุนายน 2494

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวกที่ 3

เรือซุกแมนฮัทคัน เป็นเรือชนิดเงินสมุทรลำใหญ่มีมูลค่า 6 แสนดอลลาร์ ซึ่งทางองค์การ อี ซี เอ โคจักษ์ส่งมาตามสัญญาร่วมมือช่วยเหลือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับอเมริกาหลังจากที่รัฐที่รัฐบาลทั้งสองได้ลงนามทำความตกลงว่าด้วยการให้ อี ซี เอ ช่วยการเศรษฐกิจของประเทศไทยในเดือนกันยายน พ.ศ. 2493 เพื่อทำการซุกลอกสันดอนซึ่งลึกถึง 21 ฟุตที่ปากแม่น้ำเจ้าพระยา

เรือแมนฮัทคันเป็นเรือซุกแบบฮอปเปออร์ มีทอใหญ่ 2 ทอดักหอยอยู่แต่ละข้างลำเรือ ความยาวของเรือ 288 ฟุต ทอนี้จะถูกทรายและดินเข้ามาแล้วส่งต่อไปยังที่เก็บซึ่งบรรจุได้ 2600 ลูกบาศก์หลวมเมื่อเก็บถูกทรายและดินมาเต็มที่แล้ว เรือซุกลำนี้จะนำเอาทรายและดินนั้นไปทิ้งลงทะเลในระยะเวลาทางอันไกลแล้วกลับมาทำการซุกใหม่ โดยวิธีการซุกเช่นนี้ที่ละเล็กละน้อยแล้วในที่สุดเพียง 2-3 ปีข้างหน้า การเจาะลงน้ำลึกตลอดทั่วสันดอน ณ บริเวณปากน้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีแนวร่องที่ไถสำรวจไว้แล้วจะต้องทำการซุกยาวถึง 17 กิโลเมตร กว้าง 100 เมตร ลึก 850 เมตร ก็จะสำเร็จลง อุปสรรคที่ทำให้เรือเงินทะเลขนาดใหญ่ไม่สามารถแล่นผ่านสันดอนเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 ก็จะหมดสิ้นไป

คุณค่าปริมาณการซุกและความจุของที่เก็บทรายและดินซึ่งได้ซุกขึ้นมาจากทะเล เมื่อเปรียบเทียบกับเรือซุกสันดอนลำอื่นที่มีอยู่แล้ว เช่นเรือซุกสันดอน 1 มีความจุเพียง 1000 ลูกบาศก์หลวม ส่วนดีของเรือซุกแมนฮัทคันก็คงอยู่ที่ความจุของที่เก็บทรายและดินที่ได้ซุกขึ้นมาเป็นคุณค่าเกินกว่าเรือซุกสันดอน 1 ถึง 1600 ลูกบาศก์หลวมเหนือไปกว่าสิ่งอื่นนั้น เมื่อเรือซุกแมนฮัทคันทำการซุกสันดอนไปเป็นมูลค่าเท่ากับหนึ่งดอลลาร์แล้ว ทางรัฐบาลของเราก็ต้องจัดหาเงินบาทในมูลค่าดอลลาร์เทียบเท่าปัจจุบัน ตามความร่วมมือในข้อตกลงเพื่อโครงการนี้ก็ยังประโยชน์ให้แก่เศรษฐกิจของประเทศไทยเหมือนหลาย ๆ ประเทศที่มีข้อตกลงกับทาง อี ซี เอ หมายความว่าถ้าซุกขึ้นมา 1 ดอลลาร์ เท่ากับเงิน 20 แล้ว ก็จะต้องนำเงินจำนวนนี้เข้าฝากยังธนาคารชาติจนครบจำนวนในมูลค่าหกแสนดอลลาร์ เพื่อนำเงินนี้ไปบูรณะช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ เช่น การปราบไข้มาเลเรีย วัณโรค ตามโครงการนี้เศรษฐกิจยังผลอเนกประการให้แก่ชาติของเรา นี่เป็นมูลค่าอันล้นเหลือของแมนฮัทคัน เรือซุกลำนี้